

БУЛАНДЫ АҚПАРАТ

Аудандық қоғамдық-саяси газет
Районная общественно-политическая газета

№ 1 (503)
09.01.2026

Аудан әкімі А. Смайыловтың Жаңа 2026 жылмен құттықтауы

Құрметті бұландылықтар!
Сіздерді Жаңа 2026 жылмен құттықтаймын! 2025 жыл маңызды жаңалықтарға толы болды, ол жаңа жетістіктер мен жеңістерге, Мемлекет Басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың алға қойған ауқымды міндеттерін жүзеге асыруға ықпал етті. Жаңа жыл - бұл қорытынды жасау, бастан кешкенді саралау және болашаққа жоспар құру уақыты.

Біз жылды ауданның әлеуметтік-экономикалық дамуындағы жақсы нәтижемен аяқтаймыз. Өмірдің барлық салаларында көрсеткіштер жақсаруда. Біз өнеркәсіпті, ауыл шаруашылығын, шағын және орта бизнесті қолдау, халықты әлеуметтік қорғау, ауданның инвестициялық ахуалын жақсарту жөніндегі жұмысты жалғастырамыз.

Биылғы жылы да барлық жүзеге асырылып жатқан жобалар жалғасын тауып, халықтың тұрмыс-тіршілігіне қолайлы жағдайлар жасалады.

Құрметті жерлестер!
Денсаулықтарыңыз күйлі - қуатты, бақыттарыңыз баянды, көңіл - күйлеріңіз тамаша болсын. Алдағы Жыл отбасыларыңызды тек оң өзгерістерімен, ұмытылмас сәттерімен, қызықты кездесулерімен қуантсын.

Дәстүрлі қазақи ортада төрт түліктің төресі деп ерекше қастерленген Жылқы - биылғы жылдың символы, сондықтан 2026 жыл бірлік пен татулықтың туы асқақтасын! Әр отбасы үшін ырыс пен береке жылы болсын!

Жаңа 2026 жыл құтты болсын!

Құрметті аудан тұрғындары!

Сіздерді Жаңа 2026 жылмен шын жүректен құттықтаймын!

Өткен жыл еліміз үшін, ауданымыз үшін маңызды оқиғаларға толы болды. Біз бірлігіміздің, өзара түсіністік пен қолдаудың арқасында барлық сын-қатерлерді еңсеріп білдік.

Жаңа жыл - бұл үміт пен сенімге толы жарқын мереке. 2026 жыл әрбір шаңыраққа құт-береке, бақ-дәулет әкелсін! Баршаңызға зор денсаулық, отбасыларыңызға амандық, еңбектеріңізге табыс тілеймін.

Ауданымыз дамып, көркейе берсін!
Жаңа жыл шаттық пен қуанышқа толы болсын!
**Ізгі ниетпен, Бұланды аудандық
мәслихатының төрағасы Н. СЕКСЕНОВ.**

Уважаемые жители района!

Сердечно поздравляю вас Новым 2026 годом! Уходящий год был наполнен важными событиями, как для нашей страны, так и для нашего района. Благодаря единству, взаимопониманию и поддержке мы смогли преодолеть все трудности.

Новый год - это светлый праздник надежды и веры. Пусть 2026 год принесёт в каждый дом благополучие, счастье и изобилие! Желаю вам крепкого здоровья, семейного благополучия и успехов в труде.

Пусть наш район развивается и процветает!
Пусть Новый год будет наполнен радостью и счастьем!

С наилучшими пожеланиями,
**Председатель Буландынского
районного мажлисата Н. СЕКСЕНОВ.**

Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев: ҚАЗАҚСТАН ЖАҢҒЫРУДЫҢ ЖАҢА КЕЗЕҢІНЕ ҚАДАМ БАСТЫ

– Құрметті Қасым-Жомарт Кемелұлы, Сіз жыл сайын мерзімді баспасөзге ауқымды сұхбат беру арқылы белгілі бір саяси дәстүр қалыптастырдыңыз деуге болады. Осы орайда, «Turkistan» газетінің ұсынысын қабыл алғаныңыз үшін ризашылымызды білдіреміз.

– «Turkistan» газеті 30 жылдан бері тұрақты шығып келеді. Бұл – Қазақстандағы ең ықпалды басылымның бірі. Газеттің атауында да өте үлкен мән-мағына бар. Басылым тілшілері ел ішіндегі өзекті мәселелермен қатар, тұтас түркі жұртына ортақ тақырыптарды да көтеріп жүреді. Бұл өте жақсы дәстүр деп санаймын.

Шетелде жұмыс істеп, түрлі салада табысқа жеткен қазақтар туралы мақалаларды қызығушылықпен оқимын. Қазақстан мен өздері тұрып жатқан елдер арасындағы ынтымақтастықты дамытуға үлес қосып жүрген осындай ұш азаматты арнайы марапаттадым.

Газет-журналдар қайта өрлеу дәуірінің бастауында тұр. Себебі, әлеуметтік желі адамның ойлау (танымдық) қабілетіне зор зиян келтіріп жатыр. Жасы қырыққа жетсе де, білімі мен ой-өрісі он бес жастағы жасөспірімдер деңгейінде қалып қойған азаматтарды қазірдің өзінде кездестіруге болады.

Өз басым мерзімді баспасөзді жас кезімнен үзбей оқитыным рас. Әлі күнге дейін осы әдетімнен жаңылған емеспін. Қазіргі таңда баспасөз заман талабына бейімделіп, ақпарат айдынынан өз орнын тауып отыр.

Газет тілшілері жан-жақты шолулар мен терең сараптамалар жасауға баса мән береді, ағартушылықпен айналысады. Кәсіби әрі өз ісіне адал журналистер сапалы материалдар әзірлеп, дәстүрлі құндылықтарды сақтауға елеулі үлес қосып келеді. Мен сүйікті Отанымыздың игілігі үшін барлық салада табысты еңбек етіп жүрген мықты азаматтар туралы мәліметтерді көбінесе газеттерден аламын. Ел ішіне кең таралған TikTok, Instagram немесе Telegram

арналары еңбек адамдарының шынайы тыныс-тіршілігінен алыс екенін өзіңіз де жақсы білетін шығарсыз.

Қоғамымыз елең етерлік жаңалық оқып, бейнежазба көрумен шектелмей, мән-мағынасы терең ақпараттың да қадірін білгені дұрыс деп санаймын. Көптеген жастарымыздың да дәл солай ойлайтынына қуанамын. Себебі, олар адамды тығырыққа тірейтін елесқиял әлемінде өмір сүруді емес, нағыз білім-ғылым жолына түсуді мақсат тұтады. Оқу мәдениеті жоғары елдер әрдайым жаһандық дамудың алғы шебінде бола беретіні сөзсіз. Бұған еш күмәнім жоқ.

– Сұхбатымыздың бас жағында

әдеттегідей өткен жылдың қорытындысы туралы сұрағым келеді. Былтыр өте көп оқиға болғаны белгілі. Дегенмен, 2025 жылдың басты нәтижесі қандай деп ойлайсыз?

– Шынымен де, айтулы оқиғалар аз болған жоқ. Көзді ашып-жұмғанша бір жыл өте шықты, бұл сұрағыңызға табан астында жауап бере қою қиын. Мысалы, экономикамыз 6 пайыздан астам өсті. Ішкі жалпы өнім 300 миллиард доллар межесіне жетіп, жан басына шаққанда 15 мың доллардан асты. Бұл – елімізбен қатар, бүкіл өңір үшін рекордтық көрсеткіш. Жалпы, ойдағыдай жұмыс істелді деуге болады. Бірақ, мен барлық мемлекеттік қызметшілерге тоқмейілісіп, масайрап отыруға мүлде болмайтынын үнемі айтамын. Шығыс халықтары «Тегіс жолдың өзінде тосқауыл бар» дейді. Біз тынымсыз еңбектеніп, тек алға ұмтылуымыз керек. Оның үстіне, түйіні тарқатылмаған түйткілдер аз емес.

Бұл – ең алдымен, инфляция деңгейінің жоғары болуы. Соның салдарынан азаматтарымыздың әл-ауқатын арттыруға арналған еңбектің бәрі текке кетіп жатыр. Биыл Үкімет пен әкімдер мемлекетіміздің әлеуметтік-экономикалық тұғырын нығайту үшін көп жұмыс істеуі керек.

(Жалғасы 2 бетте).

Ерекше көңіл-күй сыйлаған мерекелік кездесу

Балалар Жаңа жыл мерекелерін ерекше толқумен күтеді, өйткені олар мерекелік іс-шаралардың басты кейіпкерлері - Аяз ата мен Ақшақарды - кездестіреді, сыйлықтар алады және түрлене жарқыраған шыршаны айнала шаттана ән салып, би билейді.

Аудан әкімі Ардақ Смайыловтың қатысуымен аудандық Мәдениет үйінде, дәстүрге сай, ерекше ілтипатқа мұқтаж балаларға арналған жаңа жылдық шырша өз мәресіне жетті.

Мереке жарқын және қуанышты оқиғаға айналып, қатысушыларды шынымен сиқырлы Жаңа жылдық атмосфераға бөледі. Балалар ертегі кейіпкерлерімен жүздесіп, көңілді ойындардан, байқаулардан және театрландырылған қойылымдардан ләззат алды.

Аудан басшысы Ардақ Дулатұлы балаларды Жаңа жылмен құттықтап, оларға мықты денсаулық, оқуда табыс, асыл армандарының орындалуын және өз күштеріне деген сенімділікті тіледі. Мереке барысында балаларға Жаңа жылдық сыйлықтар табысталды.

Үлкендердің қамқорлығы мен ілтипатының арқасында балалар шынайы жаңа жылдық ертегіні сезінуге мүмкіндік алды. Мұндай іс-шаралар балалардың өмірінде кездесетін барлық қиындықтарға қарамастан қуаныш пен жылулықты сезінуге көмектеседі. Тек мерекелік күндерде емес, әр күні балалар өзін ерекше және сүйікті сезінуге лайықты!

Почувствовать настоящую новогоднюю сказку

Дети ожидают новогодние праздники с особым волнением, ведь они снова встретятся с Дедом Морозом и Снегурочкой, получат подарки, весёлым хороводом пройдут вокруг лесной красавицы.

В районном Доме культуры, с участием акима района А. Смаилова, состоялась новогодний утренник для детей, нуждающиеся в особом внимании со стороны взрослых. Ардақ Дулатович поздравил детишек с Новым годом, пожелал здоровья, успехов учебы и много радостных моментов в наступающем году.

Для детей были организованы игры и конкурсы со сказочными персонажами, наполненные радостью и весельем, танцы под зажигательную музыку, которые никого не оставили равнодушным, сладости и подарки, которые стали приятным сюрпризом для каждого ребёнка.

Благодаря заботе и вниманию взрослых, дети получили возможность почувствовать настоящую новогоднюю сказку. Такие мероприятия помогают ребятам ощутить радость и тепло, несмотря на все трудности, с которыми они сталкиваются в своей жизни. Пусть каждый ребёнок в эти праздничные дни почувствует себя особенным и любимым!

А. АМАНЖОЛОВА.

Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев:

ҚАЗАҚСТАН ЖАҢҒЫРУДЫҢ ЖАҢА КЕЗЕҢІНЕ ҚАДАМ БАСТЫ

(Жалғасы, басы 1 бетте).

Дей тұрғанмен, еліміздің реформаларды жүзеге асыруға біржола бет бұрғанын өткен жылдың басты қорытындысы деуге болады. Қазақстан жаңғыру жолында қарышты қадам басып, барынша өркениетті ел бола бастады. Қоғамда ескелең ұрпақтық жарқын болашағы үшін түбегейлі өзгеріс жасау аса маңызды екені туралы нақты түсінік қалыптасты.

АҚШ президенті Трамптың «ақылға сыйымды ой» стратегиясының ықпалымен жаһандану үдерісі кейінге ысырыла бастады. Біз де Қазақстанда әділдік, заң мен тәртіп, еңбекқорлық сияқты мемлекетіміздің болашағы үшін айрықша маңызды қағидаттарға негізделген қоғам құрып жатырмыз. Ұзақ мерзімге арналған нәтижеге жету үшін бұл жұмыс жаңа жылда екі есе тың қарқынмен жалғасын табады.

– Былтыр жаңа Салық кодексі қызу талқыға түсті. Жұрттың көкейіне күдік-күмән ұялап, көптеген сауал туындады. Бір жағынан, қажетті экономикалық реформаларды жүргізуге мүмкіндік беретін, екінші жағынан, азаматтардың тұрмыс жағдайын төмендетіп жібермей, та-разы басын тең ұстайтын тиімді жол бар ма?

– Әрине, салық реформасы – өзекті мәселе және бұған қатысты пікірталастардың болуы әбден түсінікті. Дегенмен, ел ішінде дүрбелең туғызып, жұртты дүрліктірудің ешқандай жөні жоқ. Мұндай реформа көптеген елде жүргізіліп жатыр. Мысалы, Ресейде қосымша құн салығы жуыра 22 пайызға дейін көтерілді.

Біздің реформамыз – қатардағы «фискалдық науқан» емес, салық жүйесін қайта құру деген сөз. Алдымызда тұрған басты міндет – экономиканың тұрақты өсімін қамтамасыз ету. Үкіметке ашық әрі ұғынықты Салық кодексін әзірлеу тапсырылды. Министрлер кабинетінің бұл тапсырманы қаншалықты табысты орындап шыққанын биыл көретін боламыз.

Бұрынғы Үкімет қосымша құн салығын, тіпті, 20 пайызға дейін көтеруді ұсынды. Олар фискалдық саясатта қателік жіберілгенін ескере отырып, мұндай қадамның өте қажет екенін мойындады. Талқылау барысында қазіргі Үкімет те қосымша құн салығын 20 пайызға дейін көтеруді ұсынды. Алайда, мен Үкіметке оның жоғарғы шегін 4 сатыға төмендету туралы тапсырма бердім.

Жаңа Салық кодексіне бақылау жасауға емес, өзара серіктестік орнатуға баса мән беріледі, яғни, осы үдеріске қатысушылардың бәрі – мемлекет те, бизнес те, азаматтар да өз міндетін адал орындауға тиіс. Бірін-бірі өзара толықтырып тұратын мұндай жүйеде салық төлеу ауыртпалық ретінде қабылданбайтын болады. Түптеп келгенде, салық төлеу дегеніміз – заманауи қоғамдық келісімшарт деген сөз. Салық төлеуіңіз – қызмет көрсетіледі, инфрақұрылым салынады, қауіпсіз орта қалыптасады, тың мүмкіндіктер пайда болады. Керек десеңіз, бұл – әділдік болу үшін жүктемені қайта бөлу құралы, әлеуметтік тұрғыдан әлсіздерді қолдау және экономикалық тұрғыдан «белсенді ортаны» одан әрі дамыту тәсілі.

Бүкіл әлемде фискалдық саясаттың тиімділігі оны жүргізудің сапасымен, жұрттың салық жөніндегі сауатымен және қоғамның сана-сезімімен өлшенеді. Салық төлеу мәдениеті дәл осылай қалыптасады. Салық төлеу бұрын міндет болса, енді отаншылдықтың озық үлгісіне айналады. Мұны сыбайлас жемқорлыққа қарсы қоғам құрудың төте жолы деуге болады. Себебі, салығын адал төлейтін азаматтар өз қаржысының алаяқтардың қалтасында кеткенін мүлдем ұнатпасы анық.

– Экономикалық реформалар тауарлардың бағасы мен қызметтердің тарифіне салмақ салады. Жұрт бұған алаңдап отыр.

Сіз Үкіметке осы мәселені шешуге арналған нақты шаралар жоспарын әзірлеуді тапсырдыңыз. Бұл жұмыс реформаның сапасы мен қарқынына әсер етпей ме? Азаматтарымыз әл-ауқатымызды жақсартады деп күтіп жүрген реформаның нәтижесін жоққа шығармай ма?

– Әлемдік тәжірибеге қарасақ, реформалар қолға алынған кезде жұртшылық оны көп жағдайда түсінбей, қабылдамай жатады. Ондай кезде барлық жауапкершілікті арқалай алатын көшбасшының рөлі айрықша. Мен Мемлекет басшысы ретінде осындай жауапкершілікті өз мойныма аламын. Болашақта да бұған дайынмын. Менімен бірге жұмыс істеп жатқан азаматтар мұны жақсы біледі. Әрине, бұл кедергісі көп, қиын жол екенін түсінемін. Тарихта реформаторлардан гөрі басқыншылар мен популисттердің аты көбірек қалып жатады. Бірақ, Қазақстан үшін басқа жол жоқ. Біз бір жерде тоқтап қалмай, алға қарай нық қадам басу үшін реформаларды қалайда жүзеге асыруымыз керек.

Азаматтарымызға зияны тиемеуі үшін қыс мезгілінде тарифтерді өсіру әкімшілік тәсілдер арқылы уақытша тоқтатылды. Сонымен бірге, Үкіметке бюджет қаржысын барынша тиімді пайдалану міндеті жүктелді. Экономикаға ақшаны орынсыз құя беруге болмайды, бұл инфляцияны күшейтіп жібереді. Қатаң бюджеттік тәртіп керек. Қаржы ресурстары мемлекетке қажетті жобаларға ғана жұмсалып тиіс. Былтыр қараша айында Үкімет, Ұлттық банк, Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі бірлесіп, үш жылдық бағдарлама қабылдады. Құжат азаматтардың әлауқатын жақсарту үшін инфляцияны төмендетуге арналған.

Халықаралық сарапшылар Қазақстанның «орташа табыстар қақпанына» түсіп қалғанын дұрыс байқап отыр. Ашығын айтайын, бұл – экономика туралы оқулықтан алынған жалпылама ұғым емес, күн сайын көптеген азаматымыздың басынан өтіп жатқан өмір шындығы. Жұрт табыс тауып жатыр, тіпті, жақсы табыс табатындар да бар. Бірақ, оның бәрін инфляция жеп қояды немесе ипотека төлеу, балаларды оқыту, ата-анаға көмектесу сияқты күнделікті тірлікке жұмсалып, жоқ болып кетеді. Ауырып қалу немесе жұмыстан айырылу секілді кез келген көлденең кедергі тұрмыстағы тұрақтылықты бұзып жіберуі мүмкін.

Мен кезінде баспаңа алу, балалардың оқу ақысын төлеу, емделу үшін зейнетақы жинағын пайдалануға рұқсат беру туралы шешім қабылдадым. Көбісі солай жасады, бұл шешімге ризашылықтарын да білдіріп жатты. Бірақ, әдеттегідей, стоматология қызметін көрсетеміз деген желеумен зейнетақы қорынан 200 миллиард теңгеден астам қаржы жұмқарған алаяқтар да табылды. Құқық қорғау органдары қазір бұл мәселемен айналысып жатыр. Осы медициналық қызмет түріне зейнетақы жинағын пайдалануға тыйым салуға тура келді. Бірақ, басқа да қитұрқы тәсілдер пайда болды, тіпті, пластикалық отаға төлем жасайтындар бар.

Ал, бизнес өкілдеріне келер болсақ, олар жұмыс орындарын ашып, салықтарын адал төлейді. Алайда, несие өсімінің жоғары болуы, айналымдағы қаражаттың аздығы олардың кең ауқымда дамуына, жаңа нарықтарға шығуына, заманауи технологияларды енгізуіне мүмкіндік бермей тұр.

Экономиканың құрылымы өзгеріп жатыр. Дегенмен, меніңше, өзгеріс қарқыны баяу. Халықаралық қаржы институттары мен рейтинг агенттіктерінің бағалауына, елімізді бақуатты, тіпті, бай мемлекет деп атауға болады. Бұл сөздің жаны бар. Соған қарамастан, экономикамызда теңсіздіктер әлі де сақталып отыр. Оның бәрін шұғыл реттеп, түзу жолға салуымыз керек. Біз бұл жағдайды білеміз, оны жұрттан жасыратын ойы-

мыз жоқ. Мұндай қиындықты көптеген мемлекет басынан өткеріп жатыр. Біз «өсім ауруы» мәселесін міндетті түрде шешеміз. Нақты жоспарымыз бар.

– Қазақстан былтыр энергетикалық және коммуналдық секторда реформа жасауға кірісті. Бұл – Тәуелсіздік жылдарындағы ең ауқымды реформа. Осы бағыттағы жұмыстар әбден тозған инфрақұрылымды жаңғырту мәселесін шеше ала ма?

– Шыныменде, Үкімет энергетикалық және коммуналдық нысандарды жаппай жаңғырту жұмыстарын қолға алды. Ұзындығы жүздеген шақырым болатын инженерлік желілер мен электр қуатын тарататын желілер салуымыз керек. Бүгінгі таңда осы ауқымды жобаның есеп-қисабы әзірленіп жатыр.

Қазірдің өзінде қауіпті «қызыл» аймақта тұрған жылу электр станцияларының саны 19-дан 10-ға дейін азайды. Қабылданған шаралардың нәтижесі көріне бастады. Нысандардың апаттық жағдайға тап болу қаупі сейіліп келеді.

Дегенмен, әбден тозып, әуіпірмен ерөң тұрған инфрақұрылымды қалпына келтіру жеткіліксіз, жұмыс тәсілін өзгерту керек. Сондықтан, жаңғырту шаралары ең басты міндетті шешуге тиіс, яғни, салаға инвестиция салу үшін қолайлы жағдай жасап, нағыз нарықтық тетіктер қалыптастыруы қажет.

Үкіметтің шұғыл шаралары мәселенің түпкі мәнінен туындап отыр. Себебі, энергетика және тұрғын-үй коммуналдық шаруашылығы кез келген мемлекеттің өмір сүруіне аса қажетті тұғыр саналады. Бұл негіз шайқалса, басқасы түгел күйрейді.

Тамыры тереңге кеткен экономикалық мәселелерге ондаған жылдар бойы назар аударылған жоқ. Қалалар мен ауылдардағы инфрақұрылым тозды, энергетика нысандары мен коммуналдық желілер әбден ескірді.

Қордаланған түйткілдер күрмеуі қиын күрделі мәселеге ұласты. Бұл сала жұрттық-тесігін жанталаса жамап-жасқап, бюджет қаржысын үздіксіз құюға тура келетін «коммуналдық аждаһаға» айналды. Бұған жұрттың еті үйреніп, азаматтар шарасыз күйге түсті.

Соған қарамастан, біздің үкіметтеріміз «авгидің атқорасын» тазалауға асыққан жоқ. Себебі, мұндай күрделі жұмыс ешкімге жақсы атақ әкелмес еді. Ең дамыған отыз мемлекеттің қатарына қосылу сияқты «керемет» бағдарламалар әзірлеп, оның «табысты» орындалғаны туралы баяндау әлдеқайда жеңіл болатын. Шындықты жасырып, бір сәттік алдамшы жетістіктерге ұмтылу ақырында мемлекетіміз үшін тың қымбатқа түсті.

Шынымды айтайын, жеке абыройымды ойласам, мен де бұл жұмысты келді басылыққа ысыра салар едім. Бірақ, халықтың көзі үйренген таптаурын түсініктерге қайшы келсе де, мен үшін қағаз жүзінде емес, іс жүзінде нақты нәтижеге қол жеткізу бәрінен де маңызды.

Электр қуатының арзандығы кімге тиімді болды? Табысы шамалы көп балалы отбасыларға емес, ірі кәсіпорындарға өте тиімді болды.

Арзан жанар-жағармайдың қызығын кім көрді? Әдетте қоғамдық көлікпен жүретін студенттер мен зейнеткерлер емес, билікке жақын жүретін, қазір жұрт олигархтар немесе олигополия деп атайтын кәсіпкерлер көрді.

Коммуналдық қызметтердің тарифін төмен ұстап тұру кімге ыңғайлы болды? Әр түбіртектегі соманы уақтылы төлеп отырған адал азаматтарға емес, «коммуналдық былық-шылықты» пайдаланып, қалтасын қалыңдатқан делдал-кәсіпкерлерге қолайлы болды.

Посткеңестік кеңістіктегі ең төмен бағалар мен тарифтер Қазақстанға тиесілі. Соның салдарынан, біз амалсыздан арзан жанар-жағармайды көрші мемлекеттерге астыртын тасымалдайтын, сол арқылы олардың экономикасына демеу көрсететін елге

айналдық.

Сол себепті, тарифтің төмен болуы қарапайым тірлік кешіп жатқан адамдарға пайдалы деген жалған сенімнен арылатын уақыт жетті. Іс жүзінде бұл – ауқатты азаматтарға жасырын түрде берілетін субсидия.

Әлеуметтік әділдікті қалпына келтіру үшін, ең алдымен, мәселені шешу жолдарын өзгерту қажет. Мемлекет көмекке шын мұқтаж адамдарға ғана тікелей, атаулы өтемақы төлеу арқылы қолдау көрсетуге міндетті. Сондықтан, тарифтерді көтеру – ақылға қонымды, яғни тиімді және әділ экономиканы құру үшін аса қажет қадам. Кім қанша тұтынса, сонша төлейді, қолдауға шынымен зәру адамдарға ғана көмек беріледі. Тарифтер әділетті болуы керек, яғни «неғұрлым көп тұтынған, соғұрлым көп төлейді» деген қағидат берік орнығуға тиіс. Мен осындай нақты міндет қойып отырмын. Алғашқы оң нәтижелер бар. Төлем жүйесіне сараланған тәсіл енгізілді. Суды және электр қуатын барынша үнемдеп пайдаланатын тұрғындар «тұтынудың әлеуметтік нормасына» сәйкес төлемді ең төмен тарифпен төлейтін болды.

Бұл қадам бұрынғы жүйеден бас тартып, әлеуметтік игіліктерді әділ бөлетін жүйе құруға мүмкіндік береді. Елдің ресурстарын таңдаулы адамдар емес, барша жұрт бірдей пайдалануға тиіс. Сонда ғана заманға сай инфрақұрылым мен тиімді энергетика жүйесін қалыптастыра аламыз. Осылайша, экономиканың сапалық тұрғыдан өсуіне зор серпін береміз.

– Сіз Қазақстан үшін көлік және логистика саласының маңызы артып келе жатқанын жиі айтасыз. Бұл бағыттағы жұмысты негізгі басымдық ретінде белгілеп бердіңіз. Осы саланы дамыту үшін қандай шаралар қабылданды және алда қандай жоспарлар бар?

– Еліміз үшін көлік-логистика саласының әлеуетін арттыру – стратегиялық маңызы бар міндет. Теңізге тікелей шығатын жолы болмаса да, Қазақстан Еуразия құрлығының кіндік тұсында, яғни негізгі транзиттік күре жолдар тоғысқан жерде орналасқан. Бұл – үлкен артықшылық, біз оны ел игілігіне жарата білуге тиіспіз. Мақсат-мүддемізге сәйкес Қазақстанды Еуразияның көлік аймағы (хабы) ретінде қалыптастыру – бұл салада атқарылатын жұмыстың басты бағыты.

Осы орайда, жақында іске қосылған «Достық – Мойынты» жаңа теміржол магистралінің мән-маңызын атап өткім келеді. Бұл жоба осы жол арқылы Қытай мен Еуропа арасында тасымалданатын жүк көлемін бес есе арттыруға мүмкіндік береді. «Мойынты – Қызылжар», «Бақты – Аягөз», «Дарбаза – Мақтаарал» теміржол желілерін жаңадан іске қосу жоспарымызда тұр. Жалпы, 2030 жылға дейін 5 мың шақырым теміржолды салып, жаңғырту және 11 мың шақырым теміржолды жөндеу көзделіп отыр.

Елорда мен батыс аймақтардың арасындағы қашықтықты 500-ден астам шақырымға қысқартатын «Орталық – Батыс» күре жолы құрылысының стратегиялық маңызы өте зор.

Біз ел шекарасынан тыс жерді де қамтитын кең ауқымды көлік жүйесін құра алдық. Қазақстан мұхит жолдарынан тысқары тұрса да, Сары теңіз бен Қара теңіздің арасында жүк терминалдарының желісін қалыптастырды. Еліміздің аумағы арқылы өтетін 12 халықаралық көлік дәлізі, атап айтқанда, 5 темір жол, 7 автокөлік дәлізі бар. Қытай мен Еуропа арасында құрлықпен жеткізілетін жүктің шамамен 85 пайызы осы жолдармен тасымалданады.

Әрине, мұның бәрі – табысқа оп-оңай жете қоямыз деген сөз емес. Бұл саладағы бәсеке күшейіп келеді. Себебі көлік және логистика мәселесі геосаясаттың ажырамас бөлігіне айналды. Осы тақырып жоғары деңгейдегі келіссөздердің күн тәртібіне біржола енді. Сондықтан,

Қазақстан үшін де оның айрықша маңызы бар.

Еліміз Қытайдың «Бір белдеу – бір жол» атты мегажобасын, «Солтүстік – Оңтүстік» дәлізін және Транскаспий көлік бағытын, яғни, «Орта дәлізді» дамытуға белсене атсалысып келеді. «Ресей – Қазақстан – Түрікменстан – Иран» бағытымен теңіз айлақтарына шығып, жүк тасымалдаудың болашағы зор деп санаймыз. «Орта дәліздің» жұмысына Қытайдың қосылуын құптаймыз.

Жалпы, бұл саланың әлеуеті өте жоғары. Мұнда тек инфрақұрылым туралы сөз болып отырған жоқ. Экономиканың барлық дерлік секторы осы іргелі салаға келіп тоғысады. Сондықтан, Үкіметтің алдына заманауи инженерлік және сервистік инфрақұрылымы бар көлік-логистика тораптарын салу, теңіз порттарын, әуежайлар мен теміржол вокзалдарын жаңғыртып жөндеу, сондай-ақ тиімді цифрлық әкәжүйе қалыптастыру міндеті қойылды.

– Мемлекет кейінгі жылдары ауыл шаруашылығын дамытуға баса мән беріп отыр. Бұл шаруамен үкіметтердің бәрі айналысты. Бірақ, осы аса маңызды саладағы түйткілдер ақыры шешімін тапқан жоқ. Әр министр өз бағдарламасын жүзеге асырмақ болды. Соның салдарынан қыруар ақша құмға сіңіп жоқ болды. Енді біз еліміздің бұл саладағы әлеуетін ойдағыдай пайдалана аламыз ба?

– Мемлекеттердің көбі ауыл шаруашылығына бюджеттен қыруар қаржы бөледі. Солардың қатарында Қазақстан да бар. Шаруаларға 2024 жылы 580 миллиард теңге, былтыр 1 триллион теңге жеңілдетілген несие берілді. Бұл – өте қомақты қаржы. Соңғы он жылда шаруаларға көрсетілген қолдаудың көлемі 10 есе артты, бірақ оның тиімділігі күмән тудырады. 2015-2024 жылдары ауыл шаруашылығындағы жалпы өнім көлемі 2,5 еседен астам өсті. Бұл көрсеткішті одан да көбейтуге болар еді.

Есесіне, егін шаруашылығындағы нәтижелер өте жақсы болды. Астық пен ұн экспорты рекордтық деңгейге жетті, өнім жеткізілетін елдердің географиясы кеңейе түсті. Бұл – егіннің шығымдылығы мен ауыл шаруашылығы өндірісінің тиімділігін арттыруға арналған шаралардың нақты нәтижесі.

Енді басқа бағыттардағы жұмысты күшейту қажет. Ең алдымен, мал шаруашылығын дамыту керек. 2035 жылға қарай әлемде мал етін тұтыну көлемі 233 миллион тоннаға дейін өседі. Соған сәйкес, оның импорты 27 миллион тоннаға дейін артады. Қазақстанның, сыртқа, әсіресе, Азия елдеріне ет шығаратын ірі экспорттаушыға айналатын мүмкіндігі бар. Сондықтан, былтыр қарашада өткен Ауыл шаруашылығы еңбеккерлерінің екінші форумы дәл осы мал шаруашылығы саласына арналды.

Билік ауыл шаруашылығын сапалық тұрғыдан дамыту үшін көп жұмыс істеп жатыр. Бірақ, қомақты инвестиция құю қалаған нәтижеге жеткізе бермейді. Оның тиімді жұмсалынуына баса назар аудару керек. Мен бұл туралы жуырда Таразға барған сапарымда айттым.

Іргелес елдердің бірде-біреуінде ауыл шаруашылығына мемлекет тарапынан мұндай ауқымды көмек көрсетілмейді. Ол жақтағы шаруалар Қазақстандағы әріптестеріне жақсы жағдай жасалғанына таңғалып, оларды «аграрлық олигархтар» деп атай бастады. Дегенмен, еліміздегі шағын шаруашылықтар жеткілікті көлемде субсидия ала алмай отыр. Үкіметке осы мәселеге айрықша назар аудару туралы тапсырма берілді.

Әлбетте, субсидиялар керек. Әсіресе, қазіргі кезеңде өте қажет. Бірақ, мұның кері әсері де бар. Себебі, масылдық пигыл туғызып, ауыл шаруашылығына қауіп төндіруі мүмкін. (Жалғасы 3 бетте).

Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев:

ҚАЗАҚСТАН ЖАҢҒЫРУДЫҢ ЖАҢА КЕЗЕҢІНЕ ҚАДАМ БАСТЫ

(Жалғасы, басы 1,2 беттерде).

Сондықтан, қазір Үкімет кооперативтерге, яғни шаруалар бірлестігін құруға қайта оралу мәселесін қарастырып жатыр. Кооперативтер еңбек өнімділігін және ауыл шаруашылығы өндірісінің тиімділігін арттыра алады. Сондай-ақ, дайын өнімді сататын нарықтарға жақын болуға, тұтынушылармен ұзақ мерзімге арналған қарым-қатынас орнатуға жол ашады.

Дамыған елдердегі кооперация жақсы қырынан көрінді. Тіпті, ірі корпорация деңгейіне жеткен бірлестіктер бар. Қазақстанның барлық ауылында табысты кооперация құруға негіз болатын алғышарттар жеткілікті. Шаруалар жазда малын бағып, сүт, ет, тері, жүн жинап, оны өңдеу үшін күш біріктіре алады. Солай етуге тиіс те. Күнкөрістен өсіп-өркендеуге бастайтын жол – осы. Кооперацияны бірлік пен жасампаздық идеологиясы деп те қарастырып жүрміз.

Бірақ, кооперация өзінен өзі пайда бола салмайды. Ел ішінде егжей-тегжейлі түсіндіру және ұйымдастыру жұмыстарын қолға алу қажет. Алайда, бірлестік құру ісін науқанға айналдырып, жұртқа қысым көрсетуге, оларды мәжбүрлеуге жол берілмейді.

– Жігітталып отырған тақырыптың бірі – туризм. Былтыр әлемдік деңгейдегі кейбір ақпарат құралдары Қазақстанды саяхат жасауға ең лайық елдердің қатарына қосты. Дегенмен, еліміздегі курорттар мен танымал туристік орындардың жаппай қонақ күтуге дайындығына күмән жоқ емес.

– Мұндай күмәннің туындауы заңды. Мен Үкіметке ескерту жасағаннан кейін туризмді дамыту жұмыстары жандана түсті. Алайда, алдымызда ұзақ та күрделі жол тұр. Бұл – экономика, мәдениет, қауіпсіздік және бизнес – барлығы бір жерге тоғысатын күрделі сала. Мұнда өз жұмысына жан-тәнімен берілген кәсіби мамандар, ең бастысы, нағыз отаншыл азаматтар жұмыс істеуі керек. Туризм саласында жалқаулық пен немқұрайлылыққа, ашкөздік пен дөрекілікке жол жоқ.

Былтыр Қазақстанға миллиондаған шетел азаматы келді. Ішкі туризм қарқынды дами бастады. Мұның бәрі – өте жақсы үрдіс.

Әлем елдері туристерді тарту үшін жеке инвесторларға қолайлы жағдай жасап отыр. Біздің елде көрікті жерлер өте көп. Қазір экотуризмге деген сұраныс жоғары. Осы тұрғыдан алғанда, Қазақстанға тең келетін ел жоқ секілді көрінеді. Алайда, белгілі бір себептерге байланысты, соның ішінде жауапты тұлғалардың біліксіздігі мен немқұрайлығының кесірінен туризмнің болашағы зор осы бір саласы әлі күнге дейін кенже қалып отыр. Әзірге таныстыру, яғни презентация жұмыстарынан әрі аса алмай жатырмыз.

Туризмнің дамуына тұмса табиғатты қорғау деген желеумен кез келген жобаға қарсы науқан ұйымдастыратын кейбір «эко-белсенділер» зиян келтіріп отыр. Көпшілігінің табиғатта шаруасы да жоқ. Олар өзінің танымалдығын арттыру үшін қоғамды дүрліктіруді, қазіргі тілмен айтқанда, «хайп» жасауды ғана көздейді. Туризм бизнесінде әбден әккі болған, бәсекелестердің шыққанын қаламайтын кәсіпкерлер кейде олардың қолтығына су бүркіп отырады.

Тау шаңғысы туризміне қатысты жағдай да осыған ұқсас. «Шымбұлақ» Алматы қаласының орталығынан небәрі жарты сағаттық жердегі ерекше табиғаттың ортасында тұр. Әлемде оған тең келетін демалыс орны кемде-кем. Алайда, көптен бері ештеңе жасалмаған курорттың сыны да, сыры да кетіп, тозып барады. Табиғаттың тамаша тартуы саналатын осы көрікті мекенді дамыту үшін тың тәсілдер қажет. Қазір еліміздегі тәжірибелі девелоперлік компания іске кірісті. Бірақ, Үкімет пен әкімдіктің қолдауына қарамастан, жұмыс барысы дайындық және таныстыру шараларынан аса

қойған жоқ. Ал, көрші елдерде тау шаңғысы инфрақұрылымы қарқынды салынып жатыр.

Алматы тау кластерінің әлеуеті өте зор. Бұл салада ауқатты адамдарға да, орташа табысы бар азаматтарға да бірдей қызмет көрсетілуге тиіс. Сондықтан, ондағы туристік инфрақұрылымды әртараптандыру мәселесіне назар аудару қажет.

Туризм саласындағы кадр тапшылығы – өте өзекті мәселе. Сондықтан, Түркістанда Халықаралық туризм және меймандостық университеті ашылды. 2024 жылы оқу ордасының алғашқы түлектері дипломдарын алып, еңбек нарығына қосылды. Алайда, бұл – жеткіліксіз. Кадр мәселесін шешу үшін қосымша шаралар қабылданады.

Дегенмен, салымыз суға кетіп, еңсемізді түсіріп отыруға да болмайды. Әлемдік деңгейдегі таблоидтар саяхатшыларға Қазақстанда демалуды ұсынып жатса, екі есе қарқынмен жұмыс істеуіміз керек. «CNN Travel» 2025 жылы Алматыны Орталық Азиядағы «сәні мен салтанаты жарасқан жаңа астана» деп атады. Алматы әкіміне шаһарды күндіз-түні қонағы үзілмейтін Нью-Йорк, Мәскеу, Париж сияқты «ешқашан көз ілмейтін қалаға» айналдыру тапсырылды. Қалада инфрақұрылымды жақсарту, абаттандыру, жарықтандыру бағытында әлі де көп жұмыс істелуі керек.

– Жасанды интеллекттің дамуы туралы сұрағым келеді. Сіз халыққа Жолдауыңызда Қазақстанды үш жылдың ішінде цифрлық елге айналдыру қажет деген нақты міндет жүктедіңіз. Ал, жаңа жылға арналған құттықтау сөзіңізде 2026 жылды Цифрландыру және жасанды интеллект жылы деп жарияладыңыз. Көздеген мақсатқа жету үшін не істеледі? Бастамаңыздың шын мәнінде табысты боларына сенесіз бе?

– Қазақстан цифрлық державаға айналуы керек. Бұл – қазіргі жаңа технология дәуірінде өркендеті ел болып қалудың бірден-бір жолы. Халқымыздың ой-санасы мұндай инновацияларға дайын екеніне сенімдімін. Оның үстіне, Қазақстанда азаматтарымыздың өмір салтын едәуір өзгертен танымал финтех компаниялар табысты жұмыс істеп жатыр.

Технология саласындағы нағыз әлемдік алпауыттар – АҚШ пен Қытай арасындағы бәсеке қыза түсті. Америка басшысы АҚШ-тың үстемдігін нығайту үшін арнайы бағдарлама жүзеге асырыла бастағанын мәлімдеді. Қытайдың да шегінетін ойы жоқ, олар мұны ұлттың абырой-беделіне қатысты мәселе деп санайды. Қазірдің өзінде Қытайда жасанды интеллект мәселесімен айналысатын бес мыңға жуық компания жұмыс істеп жатыр. Басқа дамыған мемлекеттер де қамсыз отырған жоқ.

Қазақстан да экономика мен қоғамдық өмірге жасанды интеллектті енгізуге басымдық беріп жатыр. Еліміздің бұл жұмысқа қатысты бастапқы мүмкіндіктері жаман емес. Мемлекет көрсететін қызметтерді, қаржы технологияларын, экономиканың бірқатар секторын цифрландыру ісінде нақты жетістіктеріміз бар. IT-старттарды қолдайтын толыққанды экожүйе тиімді жұмыс істеп тұр. Екі мың компанияның басын қосқан Astana Hub инновациялық кластері де бар. 2025 жылы IT-қызметтердің жалпы экспорты бір миллиард долларға жуықтады. Цифрлық активтерге арналған CryptoCity пилоттық аймағы құрылып жатыр. Жедел дамитын Alatau city қаласының құрылысы басталды. Мемлекеттік деректерді жинау және талдау жұмысының қарқыны күшейіп келеді. Кәсіби мамандар мұндай деректерді алдағы дәуірдің жаңа алтыны деп санайды.

Былтыр мамыр айында Жасанды интеллекттің дамуы жөніндегі кеңес жұмысын бастады. Оған шетелдік және еліміздің беделді сарапшылары

шақырылды. Қарашада «Жасанды интеллект туралы» заңға қол қойылды, жаңа заң жақында күшіне енеді. Жасанды интеллект және цифрлық даму министрлігі құрылды. Alem.Cloud және AI-Farabium деп аталатын екі суперкомпьютер іске қосылды, Астана әкімдігі Біріккен Араб Әмірліктерінің танымал компаниясымен бірлесіп, дербес платформа құрды.

Кәсіби кадрларды даярлау үшін мектептер мен университеттерде тиісті білім беру бағдарламалары жүзеге асырылып жатыр. Мәселен, 650 мыңнан астам студент AI-Sana бағдарламасы аясында білім алды. Көп ұзамай Жасанды интеллект мамандандырылған зерттеу университеті ашылады.

Жасанды интеллект пайда болғаннан бері болашақтың кемесіне мініп үлгеретін елдер мен ескі заманда қалып қоятын елдердің арасы алшақтай бастады. Сондықтан, мен цифрлық технологиялар мен жасанды интеллекттің Қазақстанның даму жолындағы басым бағыт деп жарияладым. Быыл өте көп шаруа атқарылады. Осы айрықша маңызды жұмыстың табысты боларына сенемін.

– Сіздің стратегиялық жоспарларыңыздағы ядролық энергетиканың орны қандай?

– Сенімді энергия көзі болмаса, Қазақстан экономиканың жаңа технологиялық үлгісіне көше алмайтынын түсінуіміз керек. Суперкомпьютерлерге, дата-орталықтар мен автоматтандырылған өндіріс кешендеріне өте көп энергия қажет. Бұл – жаңа жаһандық технологиялық құрылыстың басты талабы.

Қуат көздерін салу үшін білікті мамандар керек. Капитал қоры шамамен 4,5 триллион доллар болатын әлемдегі ең ірі компания – NVIDIA-ның басшысы жақында «көк жағалылар», яғни техникалық мамандық иелері мультимиллионерлер қатарына қосылады деп болжам жасады.

Бірнеше атом станциясын салу – біріншіден, тарихи оқиғаның орнын толтыру деген сөз. Себебі, уран өндірісі бойынша әлемде көш бастап тұрған елдің бірде-бір атом электр станциясын салмауы мүлдем ақылға қонбайды. Екіншіден, бұл қадам Қазақстанның абырой-беделін нығайта түседі. Біз атом станцияларын салу арқылы техникалық интеллигенцияның жаңа буынын қалыптастырамыз. Тиісінше, мемлекеттік саясаттың түпкі мәнін өзгертеміз. Осыны қаперден шығармаған жөн.

Тағы бір өте маңызды тақырып – жер қойнауында сирек кездесетін металдар. Болашақта ондай материалдарға деген сұраныс арта береді, алдағы бес жылдың өзінде бұл сұраныс екі есе өседі. Осы ретте, Қазақстан үшін тағы бір мүмкіндік ашылады. Еліміз жер қойнауында сирек кездесетін минералдар қоры бойынша әлемдік көшбасшылар қатарына қосылуы әбден мүмкін. Қазақстан стратегиялық маңызы бар осы саладағы өз рөлін күшейту үшін АҚШ, Қытай, Ресей, Оңтүстік Корея, Жапония елдерімен және Еуропа Одағының бірқатар мемлекетімен ынтымақтастығын дамыта бастады.

– Тағы бір тақырыпқа ойыссақ, жұртты бұрыннан толғандырып жүрген мәселелер бар. Мысалы, кейбір ірі бизнес өкілдерінің өмірі сән-салтанатқа толы. Олар қалталы азаматтардың да, қарапайым азаматтардың да қамын ойлап өмір сүруді қашан үйренеді?

– Бизнес – кез келген елдегі экономиканың негізгі тірегі. Біз ұзақ жолды жүріп өттік. Осы жолда жұрт жеке меншік институтына ешкім қол сұқпауға тиіс екенін түсіне бастады.

Мен мемлекеттік билік жүйесінде жоғары лауазымды қызметтерді атқара жүріп, сөзбен де, іспен де ұлттық буржуазияның заңды мүддесін қорғауға тырыстым. Себебі, экономиканы өркендету және мемлекеттің қоғамдық негіздерін нығайту ісінде кәсіпкерлер елеулі рөл атқаратынын жақсы түсінемін.

Тарихи себептер мен ұлт

болмысындағы ерекшеліктерге байланысты ірі бизнесмендеріміз қарапайымдылық, ұстамдылық сияқты қасиеттерге мән бере қоймайтыны рас.

Мен Швейцарияда жұмыс істеп жүргенде аса ірі әрі белгілі кәсіпкерлермен кездесулер өткіздім. Сол кезде олардың өз қаражатын өте үнемдеп жұмыс істейтін және елден дараланып көзге түскісі келмейтінін көріп, таңғалдым. Миллиардтаған қаржысы бар адамдар қонақүйдің қарапайым бір бөлмесінде тұруға намыстанбайды. Жеке ұшақпен ұшақ түгілі, бірінші санаттағы орындарға да отырмайды. Бірақ, бұл – олардың бойында ғасырлар бойы қалыптасқан дағды.

Ал, біздің кәсіпкерлеріміз үшін қалыпты көрінетін өмір салты кейде қоғамның наразылығын тудырып жатады. Мұндай жағдай көптеген елде бар. Сол үшін де қайырымдылық қызметі жұмыс істейді. Бұл – қоғам мен бизнес арасындағы өзара келісім іспеттес.

– Сіз Республика күні қарсаңында өткен азаматтарды мемлекеттік наградалармен марапаттау рәсімінен кейін кәсіпкерлермен жеке кездесіп, оларға наразылығыңызды ашық айттыңыз деп естідік. Құпия болмаса, әңгіме не туралы болды?

– Жаңа ғана сөз болған қайырымдылық туралы, отаншылдықты жасампаз іспен көрсету жөнінде сөйлестік. Бізге халық алдындағы жауапкершілігін жақсы білетін әрі соны терең түсінетін ұлттық буржуазия керек.

Себебі, халық болмаса, олар ешқашан табысқа жете алмас еді. Мен қоғамның игілігіне қызмет ету билік жүктеген міндет емес, мәртебелі парыз екенін тағы да олардың есіне салдым. Осы орайда, шетелде табысқа жетсе де, туған жерін ұмытпай, халқына көмектесіп жүрген ірі кәсіпкерлерді жақсы үлгі ретінде атап өттім. Ондай азаматтар ауқымды жобаларды жүзеге асырып жүр. Қалаларда инфрақұрылым салып, жөндеп, мұражайлардың, емханалар мен мектептердің құрылысын қаржыландырып жатыр.

Қазақстанда көп нәрсе өзгерді. Қоғамдық сана жаңғыра түсті, мемлекеттік басқару жүйесі жаңарды, саяси қайраткерлер ауысты. Ірі кәсіпкерлер ғана жүрсінен жаңылмай, бәз-баяғы қалпында келе жатыр. Бірақ, бұл, бір жағынан, биліктің бизнеске көзқарасы дұрыс екенін көрсетеді.

Кәсіпкерлердің бәрі бірдей мемлекеттің қолдауын дұрыс түсіне бермейді, әрдайым солай болуға тиіс деп қабылдайды.

Олар ауқымды жобаларды бастап алып, қит етсе Үкіметтен көмек сұрайды. Мен оларға «бизнеспен айналысып жатқан сіздер ме, әлде Үкімет пе?» деп сұрақ қойдым.

Қитұрқы саяси ойындармен әуестеніп кеткен кейбір кәсіпкерлерді сынауға тура келді. Бизнесмендер ел экономикасын өркендету үшін жұмыс істеуі керек. Тіпті, кәсіптің жілігін шағып, майын ішкен Илон Масктің өзі саясатқа белсенді араласпау туралы шешім қабылдады.

Отандық бизнес өкілдері тарихымызда бұрын-соңды болмаған алапат тасқын кезінде елдік істен шет қалған жоқ, апат салдарын жоюға қаржылай көмек көрсетті. Бұл – қуанарлық жағдай.

Мен қайырымдылықпен айналысып жүрген азаматтарды қолдау үшін арнайы «Мейірім» орденін енгіздім. Елге жанашырлық көрсетіп, әлеуметтік жауапкершілік танытқан кәсіпкерлер биылдан бастап осы жоғары наградаға ие болады. Осылайша, олардың қоғам алдындағы абырой-беделі мен мәртебесі айқындалады.

– Тағы бір өзекті тақырып. Қаңтар оқиғасына қатысқан бірқатар азаматқа байланысты сот процесі туралы ақпарат БАҚ беттерінде былтыр ара-тұра жарияланып тұрды. Тергеу амалдары әлі жүріп жатыр ма?

– Бұл тақырыпқа қатысты негізгі

мән-жайдың бәрі әлдеқашан белгілі болды. Сол оқиғалар бойынша тергеу жүргізу кезінде құқық қорғау органдары азаматтық қоғам өкілдерімен тығыз байланыста жұмыс істеді. Бірқатар қоғамдық комиссия құрылып, оған белгілі заңгерлер жетекшілік етті. Мұндай қадам жұмыстың бейтарап ұстаныммен жүргізілуіне, сол арқылы барлық оқиғаның ақ-қарасын анықтауға мүмкіндік берді. Осы орайда, азаматтық жауапкершілік танытып, кәсіби біліктілігін көрсеткені үшін оларға ризашылығымды білдіргім келеді.

2022 жылдың наурыз айында Парламентте арнайы қоғамдық тыңдау өтіп, бұл оқиғаға және еліміздің конституциялық құрылымын бұзбақ болған қылмыскерлердің әрекетіне егжей-тегжейлі баға берілді.

Иә, кейбір сот процесі, сондай-ақ, қаңтарда ұрланған көптеген қаруды іздестіру жұмыстары әлі жалғасып жатыр. Сол күндері қылмыскерлер үш мыңнан астам қару-жарақты иемденіп кеткен еді. Бірақ күштік құрылымдардың арқасында қару-жарақ жасырылған қоймалардың көбі табылды.

Қаңтар оқиғасын талқылайтындар көбінесе сол кездегі дағдарыстың түпкі мәнін түсінуге еш пайдасы жоқ дүниелерді қазбалап кетеді. Сол үшін оларды кінәлауға да болмас. Дегенмен, ақиқат жолында ешқашан қызбалыққа салынбау керек. Алматыдағы аласапыран туралы жиі айтылып жатады, мұны түсінуге де болады. Бірақ, зұлмының сиқырлы таяқшасымен жасалғандай адам сенгісіз жағдайлар болғанын да естен шығармау керек. Нақтырақ айтқанда, бүлікті ұйымдастырушылардың өмірінен бір мезетте он екі қалада жаппай тәртіпсіздік белең алды. Оның арты қаскөйлердің көптеген облыс әкімдіктері мен құқық қорғау органдарының ғимараттарын басып алуына әкеп соқтырды.

«Төңкеріс» жасауға әбден машықтанған мамандардың жетекшілігімен тәртіпсіздікті ұйымдастырушылар Үкіметтің жанар-жағармай бағасын өсіру туралы шешімін желеу етіп, адамдарды жаппай шеруге шығуға итермеледі. Сосын азаматтардың, мемлекеттік қызметшілердің, бір таңғаларлығы, күштік құрылым қызметкерлерінің едәуір бөлігінің арасында дүрбелең туғызды. Олар қару-жарақ пен құпия құжаттарды қараусыз қалдырып, жұмыс орындарын тастап, кете бастады. Ұлттық қауіпсіздік комитетінің және Ішкі істер министрлігінің кейбір басшылары сын сағатта Отан алдындағы адалдығын сақтап қала алмады, кәсіби деңгейі де төмен екенін көрсетті.

Осындай жағдай, әсіресе, бүлікшілердің басты нысанасы болған Алматыда анық байқалды. Әскери қызметшілер мен қала тұрғындары қатты қорлыққа ұшырады. Әкімшілік ғимараттар, сауда орталықтары, дүкендер мен банктер қирап, өртке оранып, тоналып жатты. Мұндай жүргенісіндікке қарсы төтенше шаралар қабылдау қажет болды. Қазір, арада біраз уақыт өткен соң, пиғылы арам әрі сана-сезімі таяз кейбір адамдар мемлекетіміздің елді құрдымға жібере жаздаған сұмдық берекесіздіктен аман қалғаны жайлы өңгімені әдейі айналып өтіп, қасақана ойына келгенді айтып жүр.

– Қаңтар оқиғасынан кейін сіз олигополияға қарсы күресті қолға алып, заңсыз иемденген активтерді мемлекетке қайтару жөнінде бастама көтердіңіз. Сол үшін Бас прокуратураның жанынан арнайы комитет құрылды. Бірақ, былтырғы Жолдауыңызда бұл құрылымның атауын Инвесторлардың құқығын қорғау жөніндегі комитет деп өзгерту туралы тапсырма бердіңіз. Жұрт бұл шешімді жете түсіндікпеміз ғой. Мұндай қадам заңсыз активтерді елге қайтару тақырыбы осымен жабылды дегенді білдіре ме?

(Жалғасы 4 бетте).

Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев:

ҚАЗАҚСТАН ЖАҢҒЫРУДЫҢ ЖАҢА КЕЗЕҢІНЕ ҚАДАМ БАСТЫ

(Жалғасы, басы 1,2,3 беттерде).

– Әрине, жоқ. Бас прокуратураның мәліметтеріне тоқталып өтейін. Заңсыз активтерді елге қайтару жөніндегі комитет үлкен жұмыс атқарып, олигополия өкілдерінен 1,3 триллион теңгеден астам қаржы өндіріп алды. Соның 1 триллион теңгеден астамы мемлекет қазынасына түсті. Арнайы мемлекеттік қордағы қаражат есебінен елімізде жалпы құны 482 миллиард теңге болатын 434 әлеуметтік және коммуналдық нысан салынып жатыр. Оның қатарында 227 сумен қамтамасыз ету, 183 денсаулық сақтау, 11 білім беру, 5 спорт, 8 инфрақұрылым нысанының құрылысы бар. Сондай-ақ, Павлодар, Арқалық, Балқаш қалаларындағы әуежайлар жаңғыртылып жатыр.

Жұмыс жалғаса береді. Активтерді сараптап, оның заңдылығын анықтау құзырлы органдардың күнделікті қызметінің бір бағытына айналды. Ең бастысы, барлық жұмыс ашық әрі әділ болуға тиіс. Енді бұл шаруаны бір орталықтан үйлестіріп жүргізудің қажеті жоқ. Жұмыс бір қалыпқа түсті. Сондықтан, алға қадам басып, инвесторлардың құқығын қорғауға баса мән беретін кез келді.

Активтері күмән тудырып, күдікке ілінген адамдардың көбі қаржысын елге инвестиция ретінде салуға ниет білдірді. Олармен жалпы сомасы бес триллион теңгеден асатын келісімдер жасалды. Бұл қаражаттың есебінен инвестициялық және әлеуметтік жобаларды жүзеге асыруды жоспарлап отырмыз. Оның ішінде туристік, көлік-логистикалық орталықтар, тау-кен, металлургия, энергетика секторларына қатысты жобалар бар. Әлбетте, білім беру, денсаулық сақтау, мәдениет, спорт салаларына, сондай-ақ, мұқтаж жандарды оңалту және әлеуметтік ортаға бейімдеу бағдарламаларын қаржыландыруға айрықша назар аударылады.

Бас прокуратура мен Үкіметтің алдында барлық жоспарларды және уағдаластықтарды орындау міндеті тұр. Бұл – аса маңызды жұмыс.

Заңсыз активтерді елге қайтару арқылы әлеуметтік әділдікті қалпына келтіру – коньектура не болмаса жұртқа жағу үшін жасалған саяси науқан емес, бұл – мемлекеттің мызғымас ұстанымы. Әңгіме индустрияға немесе мыраласып, астыртын келісім жасау туралы болып отырған жоқ, олай болуы мүлдем мүмкін емес.

Қазақстан әлем қауымдастығына халықаралық құқықты қатаң сақтайтын ел екенін көрсетіп келеді. Бірақ, кейбір «кәсіпкерлер» қоғамдық пікірді өз мүддесіне қарай бұрмалауға тырысады, шетелде жатып алып, өздерін саяси режимнің құрбаны етіп көрсетеді, «инвестор» ретіндегі құқығы тапталып жатқанын айтады. Біз заң аясында адал диалог жүргізуге дайынбыз. Өйткені, ұстанымдарымыздың дұрыс екеніне сенімдіміз. Қазақстан алдағы уақытта да заңдары инвесторларға қолайлы мемлекет ретіндегі мәртебесін нығайта береді.

– Кейбір оқырмандар әлеуметтік желіде сыбайлас жемқорлықпен күрес мемлекеттік саясаттың басын бағыты болудан қалды деген сыңайда пікір айтып жүр. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің дербес мәртебесі жойылғанын осының бір дәлелі ретінде келтіреді. Бұл реформаның мәні неде?

– Мұндай пікірлерден хабарым бар. Оның бәрін дұрыс түсінбеушілік немесе кейбір «арам ойлы» адамдардың бос әңгімесі деп санаймын. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі дербес мемлекеттік орган ретінде өзіне жүктелген міндетті табысты орындады. Оған кінә арта алмаймыз. Ұлттық қауіпсіздік комитеті де жемқорлықпен күреседі. Екі мекеменің бір міндетті қабаттаса атқаруы мемлекеттік маңызы бар жұмысқа кесірін тигізбейді.

Сыбайлас жемқорлықпен барлық деңгейде күресу мемлекеттік саясаттың басым бағыты болып қала береді. Бұған қатысты ешқандай күмән

тумауға тиіс.

Қабылданған шешім қатардағы жемқорларды ғана емес, қылмыстық әрекеттің идеологтары мен ұйымдастырушыларын да жауапқа тартуға мүмкіндік береді. Сонымен қатар, қылмыстың алдын алу үшін түсіндіру және ағарту жұмыстарына әдеттегідей айрықша назар аударылады. Қазір бұл – мемлекеттік қызмет істері агенттігінің құзырындағы міндет. Жалпы, жемқорлықтан аулақ болу қажеттігін балалардың құлағына жастайынан құя берген жөн. Бұл жерде мектептер, қоғамдық ұйымдар, белсенді азаматтар, әсіресе, ата-аналар шешуші рөл атқаруға тиіс. Сол кезде елімізде жең ұшынан жалғасқан жемқорлыққа мүлдем төзбеу мәдениеті қалыптасады.

Ұлттық қауіпсіздік комитеті санмен әуестенбей, сапаға мән беріп, жемқорлыққа қарсы нақты жұмыс жүргізеді. Сонда мемлекеттік қызметшілер құқық қорғау қызметкерлеріне жалтақтамай, батыл шешім қабылдайтын болады.

– Сіз Жолдауыңызда әлеуметтік жеңілдіктер тым көбейіп, масылдық пен алаяқтыққа жол берілгенін қатаң сынға алдыңыз. Жұрт иммиграцияға қатысты көзқарасыңызды да білгісі келеді...

– Қазақстан – әлеуметтік мемлекет. Денсаулық сақтау, әлеуметтік қамсыздандыру, ғылым және мәдениет саласына қатысты барлық міндеттеме толық орындалады. «Сырт көз – сыншы» деген сөз бар. Шетелдіктер, әсіресе, көрші мемлекеттердің тұрғындары біздің елдегі әлеуметтік қызметтің соншалықты дамығанына қызыға да, қызғана да қарайды. Соның ішінде кепілдік берілген тегін медициналық көмек және азаматтарға арналған көптеген жеңілдік бар. Тіпті, Қазақстанды «коммунизм орнаған» ел деп атай бастады.

Мысал ретінде, жекеменшік мектептердің иелері де ауқымды мемлекеттік субсидия алатын орта білім жүйесін айтуға болады. Барлық аймаққа жекеменшік мектептердің, балабақшалардың, оқу орталықтары мен үйірмелердің жұмысын қамтамасыз ету үшін «жан басына сәйкес қаржыландыру» қағидаты бойынша қомақты қаражат бөлу міндеті жүктелген. Бұған қоса, ауқатты кәсіпкерлердің меншігіндегі және ата-аналары балалардың оқу ақысына көп ақша төлеп отырған элиталық мектептерге де бюджеттен қаржы бөлінеді.

Бұл саланы мемлекеттен қаржыландыру жүйесінің өзін реформалау керек. Министрліктің бұрынғы басшылары енгізген бүгінгі бұрмаланған тәртіп бей-берекеттікке әкеп соқтырады, себебі, қазірдің өзінде қаражат жетпей жатыр.

Жекеменшік медицина саласында да осыған ұқсас ахуал қалыптасқан. Бұрын жекешелендірілген медицина мекемелері көбінесе күрделі құрал-жабдықтар сатып алмайды, тексеруден өту үшін науқастарды мемлекеттік емханаларға жібереді. Бірақ, ең бастысы, оларға шын мәнінде науқастардың санына қарай емес, «тіркелген» адамдардың санына қарай бюджеттен ақша бөлінеді және бұл «жан басына сәйкес қаржыландыру» деп аталады. Науқастардың санында мүлде нақтылық жоқ, тіркеу жұмыстары қалай болса солай жүргізіледі. Барлығы ашық болуға тиіс, осы саладағы үрдістің бәрін цифрландыру жөн.

Жалпы, бұл – күрделі мәселе, Үкімет бұған назар аударуға тиіс. Мен лауазымды тұлғалардың мұндай жағдайға жол беріп қана қоймай, мемлекет мүддесіне қайшы келетін нәрселерді «өз қолымен» жасағанына таңғаламын. Бір сөзбен айтқанда, тиісті мекемелердің жөнсіз іс-әрекеттерінің кесірінен білім беру және денсаулық сақтау салаларындағы жеке кәсіпкерлік ұғымы бұрмаланып кеткен. Ахуалды түзеу қажет. Бюджеттен қаржы бөлінбесе, әлеуметтік нысандардың қиын жағдайға тап болуы мүмкін екенін түсінеміз. Бірақ, жеке

бизнесі түгелдей дерлік мемлекеттің мойнына артып қоюға болмайды.

Сонымен бірге, медицина туризмі тұрғысынан алғанда Астана мен басқа да қалаларымыздың танымалдығы арта түскені көңіл қуантады. Дәрігерге қаралып, сапалы ем-дом алу үшін көрші елдерден бөлек, тіпті, АҚШ-тың және Еуропаның кейбір мемлекеттерінің азаматтары Қазақстанға келіп жатыр.

Мемлекет мұғалімдерге және медицина саласының қызметкерлеріне өте жақсы қолдау көрсетті. Олардың жалақысы бірнеше есе өсіп, қоғамдағы мәртебесі де арта түсті. Бұл дер кезінде қабылданған орынды шешім болды.

Бірақ, алаяқтыққа жол берілмейді. Кеңес заманындағы түрлі аймақтық қатыспайстары қатысқан «ардагерлер» әлі күнге дейін әлеуметтік жеңілдіктерді пайдаланып келеді. Мен халыққа Жолдауымда Кеңес Одағының күйрегеніне отыз жылдан астам уақыт өтсе де, «ардагерлер» күн өткен сайын көбейіп, неге екені белгісіз, жасарып бара жатқанын айттым.

Тағы бір мысал. Статистикаға қарасақ, Қазақстанда 740 мыңнан астам мүгедек адам бар екен. Еліміздің ешқандай қарулы қақтығысқа қатыспайтынын ескерсек, 20 миллион халқы бар мемлекет үшін мұның көптеу екеніне келісетін шығарсыз. Кезінде жауапты мекеме қызметкерлері мемлекеттен көмек алу үшін туыстарын, мәселен, гипертония диагнозы қойылған жақындарын мүгедектер қатарына қосып жаза салғаны анықталып отыр. Мұндай заңсыз әрекеттер аз емес. Сондықтан, Үкімет пен құқық қорғау органдарына осы салада тәртіп орнатуды тапсырдым.

Қандастар мәселесіне келсек. Әрине, мен сырттағы ағайынның тарихи Отанына оралғанын құптаймын. Бірақ, олардың қоғамымызға дұрыс кірігуіне қатысты мәселелерді шешу қажет. Былтыр Қазақстанға 16 мыңнан астам қандас көшіп келген. Соның ішінде еңбекке жарамды азаматтардың он бес пайызының ғана жоғары білімі бар. Сол себепті көбі Қазақстандағы әлеуметтік-экономикалық ортаға бейімделу барысында қиындықтарға тап болады. Олар негізінен Алматы облысының халық көп тұратын аудандары мен ауылдарына және Маңғыстау облысының Жаңаөзен қаласына қоныстанған. Орталық және жергілікті билік, сондай-ақ, құқық қорғау органдары бұл жағдайға назар аударуға мәжбүр болып отыр.

Мен былтырғы сұхбатымда Қазақстанда барлық азаматтың құқығы бірдей екенін, ешкімге ешқандай артықшылық немесе басымдық берілмейтінін айттым. Біз өркениетті, әділетті мемлекет құрып жатырмыз. «Заң үстемдігін» қамтамасыз ету, білімнің сапасын арттыру, мәдениетті болу, аянбай еңбек ету, тәртіпке бас ию және мемлекеттік рәміздерге құрметпен қарау арқылы ғана осы мақсатқа жетеміз. Еліміздің болашағы дарынды, бастамашыл әрі отаншыл жастардың қолында.

Мен мұны үнемі айтып жүремін. Себебі, Мемлекет басшысы ретінде өскелең ұрпақтың жасампаз қуатына сенемін.

– Елдің қорғаныс қабілеті айрықша маңызды екенін бәріміз білеміз. Бірақ, сарбаздардың өліміне қатысты оқиғалар әскери қызметтің беделін, Қарулы Күштеріміздің абыройын түсіріп жатыр. Сіз армиядағы ахуалды қалай бағалар едіңіз?

– Мен әскери борышын өтеуге шақырылған сарбаздардың қарақат алуы мен қаза болуына қатысты оқиғаларды өркениетті елге жат, теріс үрдіс деп санаймын. Бейбіт заманда мұндай жайттар болмауға тиіс. Бұл туралы барлық күштік құрылым басшыларымен жуырда өткен кеңесте де айттым. Қорғаныс саласына жауапты мекеменің басшылығын тәрбие жұмысында дұрыс қадағаламай отырғаны үшін сынға алдым. Армия жастарға қолдау көрсетіп, оларды еліміздің нағыз азаматы ретінде тәрбиелеп

шығаруы керек. Командирлер әскери қызметшілерге үлгі-өнеге болуға тиіс. Әскерде өлімжеттікке, бұзақылыққа, рушылдыққа, жершілдікке орын жоқ, ондай жайттарға жол берілмейді. Мұның бәрін өзін жеке қадағалап отырамын.

Мен ахуалды түзеу үшін шұғыл шаралар қабылдау жөнінде бұйрық бердім. Дегенмен, қайғылы оқиғалар әскери өлімшелердің бәрінде болып жатпағанын атап өткен жөн.

Тексеру жұмыстары, жалпы, әскердегі тәртіп қатаң сақталатынын көрсетті. Танымалдыққа ұмтылған кейбір блогерлер әскердегі шынайы ахуалға мүлдем жанаспайтын сөз тараттып жүр. Олар армияны сарбаздар күн сайын дерлік қылмыскерлердің құрбанына айналып, қаза табатын жер ретінде көрсеткісі келеді.

Шын мәнінде, сарбаз болу – өзіңді дамыту үшін тың мүмкіндіктерге ие болу деген сөз. Әскери борышын өтеп қайтқан жастар жоғары оқу орындары мен колледждерде тегін оқи алады.

Олар әскерде жүргенде сұранысқа ие мамандықтарды меңгереді. Келісімшартпен жұмыс істейтін әскери қызметшілер мен офицерлер әлеуметтік жағынан барынша қорғалған.

Армияда темірдей тәртіп болуға тиіс. Сарбаздар ант бергенде айтатын «Әскери қызметтің ауыртпалықтары мен қиыншылықтарын табандылықпен көтеремін» деген сөзден әскери өмірдің қатандығын айқын аңғаруға болады.

Әскери қызметтің абырой-беделін көтеру және еліміздің қорғаныс қабілетін арттыру – мемлекеттің басты басымдығының бірі. Қарулы Күштерімізді технологиялық тұрғыдан жаңғырту жұмысы қарқынды жүргізіле бастады. Былтыр Ұлы Жеңістің 80 жылдығына орай өткізілген әскери шеруді шетелдік саясаткерлер мен әскери қайраткерлер жоғары бағалады, бұл іс-шара армиямыздың заманауи қару-жарақпен және техникамен, соның ішінде Қазақстанда жасалған өнімдермен толық жабдықталғанын, сондай-ақ, әскери қызметшілеріміздің дайындығы өте жақсы екенін айқын көрсетті. Әскери бөлімшелеріміз ел ішіндегі және халықаралық деңгейдегі жаттығуларда тамаша нәтижеге жетіп жүр. Қазақстанда колледждерден бастап университетке дейінгі білім және ғылым мекемелерін түгел қамтитын ұлттық әскери мектеп қалыптасты.

Жуырда Тараздағы мамандандырылған әскери мектепке бардым. Онда әлеуметтік жағынан осал топтағы отбасылардан шыққан балалар оқиды. Бұл – жақсы бастама. Мен осы мектепке аты аңызға айналған батырмыз Бауыржан Момышұлының есімін беру туралы шешім қабылдадым. Облыс орталығының бәрінде осындай мектеп ашу туралы тапсырма бердім. Бұл білім мекемелерінде бүкіл еліміз мақтан тұтатын сардарлар мен генералдар тәрбиеленіп шығатынына сенімдімін.

– Тағы бір өткір тақырып – көлік апаты. Өкінішке қарай, жыл сайын жол-көлік оқиғасының салдарынан мыңдаған адам қаза болады. Сіз Жолдауыңызда да бұл тақырыпқа тоқталып, мәселені ретке келтіруді талап еттіңіз. Оң өзгерістер бар ма?

– Бұл – көптеген ел үшін өте өзекті мәселе. Басты себептің бірі – автокөліктің көбеюі. Еліміздегі автокөлік саны былтырдың өзінде 300 мыңға, ал, соңғы бес жылда 1,7 миллионға көбейді. Оның үстіне, шамамен 3 миллион транзиттік автокөлік еліміздің аумағы арқылы өтеді. Автокөлік көбейген сайын, жол үстінде апат болу ықтималдығы арта түседі.

Ішкі істер министрлігі құқық бұзушылықты анықтау және оның жолын кесу жұмыстарын жандандыра түсті. Инфрақұрылым жетілдірілді, бақылау күшейді. Айыппұлды өсіру туралы шешім де, ең алдымен, жол қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін қабылданды.

Соның нәтижесінде ахуал жақсарып келеді, көлік апаттарынан болған адам өлімі 9,4 пайызға азайды. Алайда, қоғам жол ережесін сақтауға немқұрайлы ерқаса, қолға алынған шаралардың ешқайсысы тиісті нәтиже бермейді. Түптеп келгенде, жүргізушілер қарапайым, бірақ өте маңызды талаптарды сақтамағандықтан, жан түршігерлік апаттар болып жатады. Бұл жағдай көлік жүргізушілерінің жол ережесін білмеуінің немесе оны біле тұра елемейтіндігінен орын алады. Дәл осындай жауапсыз жүргізушілер адам өліміне әкеп соқтыратын апаттарға себепкер болады.

Кейбір дамыған елдерде көлік апаттарының алдын алу үшін жаңа тұжырымдама енгізіліп жатыр. Соған сәйкес әр адам полиция қызметкерлеріне ұсталып қалудан қорыққандықтан емес, өзінің және басқа адамдардың қауіпсіздігін ойлағандықтан жол ережесін сақтауға тиіс.

Бұған қоса, осы салаға жаңа технологияларды, соның ішінде жасанды интеллектіні кеңінен енгізген жөн. Біз көліктер тоқтаусыз жүретін көшелер саламыз. Сондай-ақ, қоғамдық көліктердің қауіпсіздігіне айрықша назар аударамыз. Себебі, автобустардың жол апатына ұшырауы азаудың орнына көбейіп барады.

– 2025 жылдың екінші жартысы еліміздің сыртқы саясатындағы маңызды оқиғаларға толы болды. Сіз қысқа мерзім ішінде Бейжіңде, Вашингтонда, Мәскеуде, Анкарада, Абу-Дабиде, Ташкентте, Душанбеде, Бішкекте, Ашхабадта және Токиода болып қайтқан әлемдегі санаулы қайраткердің бірісіз. Өзіңізді ірі халықаралық қақтығыстарды шешу үшін ара ағайын болуға арнайы шақырады деген де болжамдар бар. Бұл туралы не айтар едіңіз?

– Сыртқы саясатқа қатысты жоғары деңгейдегі іс-шаралардың көптігі Қазақстанның абырой-беделі өсіп, халықаралық құқық субъектісі ретіндегі рөлі арта түскенін көрсетеді. Шетелге жасаған сапарларымыз нәтиже, Азия, Еуропа және Таяу Шығыс аймақтарындағы ықпалды мемлекеттердің басшылары Астанаға сапармен келді.

Әрбір келіссөзде экономикалық және инвестициялық ықпалдастыққа, әлемдік аренадағы қарым-қатынасқа қатысты маңызды мәселелер көтеріледі. Былтыр экономикамыздағы басымдық берілген салаларды дамыту үшін жалпы сомасы 70 миллиард доллардан асатын құжаттарға қол қойылды.

Қазақстан Еуразия кіндігінде орналасқан ел ретінде, әсіресе, қазіргі алмағайым заманда түрлі үдерістен сырт қалмауы керек. Біздің халықаралық қатынастағы негізгі мәселелер туралы өз көзқарасымыз, нақты ұстанымымыз болуға тиіс. Сондықтан, мен БҰҰ Бас Ассамблеясының мерейтойлық сессиясында осы әмбебап жаһандық ұйымды реформалауға қатысты Қазақстанның ұстанымын егжей-тегжейлі айтып өттім.

Халықаралық дау-дамайларда ара ағайын болатын ешқандай ойым жоқ, сондай-ақ, бірқатар елдердің ұсыныс-пікіріне қарамастан, БҰҰ-дағы жұмысқа қайта оралатын ниетім де жоқ. Бірақ, жабық кеңестер мен пікірталастарға қатысамын, оның үстіне бірқатар мемлекет басшылары менің пікірімді білгісі келеді. Мен үшін осы маңызды жұмысты бұқаралық ақпарат құралдарында жариялаудың еш қажеттігі жоқ, себебі популизмнен аулақпын. Бұл ұстанымым жабық кеңестерге қатысушылар үшін де маңызды болса керек.

– Жаңа жыл қарсаңында Кремльде Тұңғыш президент Нұрсұлтан Назарбаев Ресей басшысымен тағы да кездесті. Кремльге қарасты ақпарат құралдары бұл жайында кеңінен мәлімет таратты. Кездесу туралы көптеген пікір айтылып, өсек-аяң өрбіді.

(Жалғасы 5 бетте).

Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев:

ҚАЗАҚСТАН ЖАҢҒЫРУДЫҢ ЖАҢА КЕЗЕҢІНЕ ҚАДАМ БАСТЫ

(Жалғасы, басы 1,2,3,4 беттерде).
Тіпті, Қазақстанда 2029 жылы болатын билік транзиті туралы сөз қозғалыпты, Назарбаев Владимир Путиннің тікелей қолдауымен сол істе ең басты рөл атқарғысы келеді екен деген алып-қашпа әңгіме шықты. Сіз былтырғы сұхбатыңызда Тұңғыш президент партияның ірі қайраткері ретінде көп уақытын өткізген Мәскеуді сағынатын болар, сондықтан ол жаққа жиі барады деп түсіндірген едіңіз. Дегенмен, көптеген азамат Сіздің осындай «саммиттерге» шынайы көзқарасыңызды білгісі келеді.

– Тұрақты түрде өткізіліп жүрген кездесулер бейресми сипатқа ие. Мұны Ресей президентінің өзі де атап өтеді. Таяуда өткен Санкт-Петербургтегі басқосуда Владимир Путин маған Нұрсұлтан Назарбаевты оның өтініп сұрауы бойынша қабылдайтынын айтқан еді.

Ресей президентінің ерекшелігі: ол достарымен және әріптестерімен жылы қарым-қатынас құра біледі. Жұмысы өте қарбалас болса да, сенбі күні Қазақстанның Тұңғыш президентімен асықпай әңгімелесуге уақытын бөледі. Ол Нұрсұлтан Назарбаевты Еуразиядағы ықпалдастық үдерісінің бастауында тұрған тәжірибелі саясаткер ретінде бағалайды. Ресей бұл үдерісте жетекші рөл атқарып отыр. Кремльдегі кездесу Владимир Путиннің адамгершілігі жоғары екенін көрсетеді.

Ондай әңгімелер барысында не айтылғаны маған қызық емес, бұл туралы ешқашан сұрақ қоймаймын.

Ал, Нұрсұлтан Назарбаевтың жеке басына келер болсақ, мен оны қазіргі қазақ мемлекеттігінің негізін қалаған тұлға деп санайтынмыз бірнеше рет айттым. Оның мемлекеттік институттарды және экономиканың нарықтық тетіктерін құру, жаңа астанамызды салу жолындағы еңбегін бәрі біледі. Өзіңізге мәлім, біз Қазақстанды Әділдік, Заң және Тәртіп орнаған ел еткіміз келеді. Сондықтан, ешкімді алаламай, әр азаматтың еңбегін әділ бағалау керек. Бұл еліміздің Тұңғыш президенті Нұрсұлтан Назарбаевқа да қатысты.

– Ал билік транзиті туралы не айтасыз?

– Бұл жөнінде сөз қозғауға әлі ерте, алдымызда табанды жұмысқа толы бірнеше жыл бар.

– Кейбір сарапшылар парламенттік реформа бір ғана мақсатпен – Парламент төрағасы лауазымын мемлекеттік басқару жүйесіндегі ең басты лауазымға айналдыру үшін ғана өткізіледі деп санайды. Сіз бұл лауазымды өзіңізге дайындап жаттырасыз деген де сыбыс бар...

– Бұл – бос әңгіме. Мұндай пікір менің саяси қағидаттарыма қайшы келеді. Мен Қазақстанның президенттік басқару үлгісіндегі мемлекет екенін бірнеше рет айттым. Осыдан 8 жыл бұрын, яғни Ақордаға келгенге дейін «Күшті Президент – Ықпалды Парламент – Есеп беретін Үкімет» тұжырымдамасын жариялады. Жеке бастың қамын күйтеп, мемлекеттік жүйені тұтастай өзгерте салу барып тұрған жауапсыздық, тіпті, адамгершілікке жатпайтын әрекет болар еді.

Еліміз үшін аса маңызды реформаның бәрі жалпыхалықтық референдумға шығарылады. Бұл жерде ешқандай астыртын ойлар жоқ. Менің ұстанымым баршаға белгілі, саяси реформалар жалғаса береді. Ұзақ мерзімге арналған жоспардың бір бөлігі әдеттегідей жақын арада жарияланады.

– Биыл саяси тұрғыдан алғанда қандай жыл болмақ?

– Қазірдің өзінде нақты айта аламын: биыл ел тағдырына тікелей әсер ететін, Қазақстанның ұзақ жылдарға арналған бағыт-бағдары айқындалатын жыл болады. Мен конституциялық реформаға қатысты референдум өтетінін алдын ала айттым. Қазір сарапшылар тобымен бірге Ата заңымыздың редакциясына қатысты ұсыныстарды қарап жаттырымын. Жоспарланған өзгерістер өте

көп, бәрі тұтаса келгенде жаңа Конституция қабылдаумен пара-пар қадам жасаймыз деуге болады.

– Сіздің күрделі мәселелерге әзілмен қарай алатыныңызды, ойыңыздың астарын өмірде болған тағылымды тарихи оқиғалар, я болмаса дипломатиялық тәжірибеңізден алынған мысалдар арқылы жеткізетініңізді «президенттік орта» жақсы біледі деседі. Олар өткен кезеңнің белгілі тұлғаларын да жиі тілге тиек ететініңізді айтатын көрінеді. Жоғары деңгейдегі саясаткер ретінде бұл қабілетіңіз Сізге септігін тигізе ме?

– Әзіл айта білу және тарихи деректерді жетік білу үлкен саясатта да жоғары бағаланады. Мен кәсіби тарихшы емеспін. Сондықтан, көптің алдында өткен дәуірлерге қатысты тақырыптарға бара бермеймін. Бірақ, тарихқа қызығамын, кітаптар мен мақалалар оқимын. Десе де, тарихи деректерді қазіргі саясаттың мүддесіне пайдалануға болмайды деп санаймын.

Белгілі жазушы, драматург Эдвард Радзинский өткен ғасырдағы 80-ші жылдардың басында Сталин туралы іргелі зерттеу кітабын жазуға кіріскенін айтты.

Қаламгердің елге «қайта құру қаһармандары» ретінде танылған достары «Сенің Сталиннің кімге қажет? Ашықтық пен демократия дәуірі басталғанын білмейсің бе? Сталинизм заманы келмесе кетті» деп кекетсе керек. Сонда жазушы «Мен кітапты жазып бітірген кезде жұрт Сталиннің суретін көтеріп алып, көшеде жүретін болады» деген екен. Ақыры солай болып шықты.

Тарихтан талай нәрсені үйренуге болады, күні кеше ғана қуғында жүрген жандар ертең-ақ ұлы тұлға атанады. Есесіне, Ленин сынды көсемдердің әжуаға айналуы оңай, халық оның қанатты сөздерін әлдеқашан ұмытқан. Ал, Троцкий өз естеліктерінде «партиямыздың ең көрнекті ортақол адамы» деп атаған Сталинді қазір жұрт мадақтайды, тіпті, «Қадр бәрін шешеді», «Бала әкесі үшін жауап бермейді», «Өмір қандай керемет, өмір қандай көңілді», «Табыстан бас айналу», «Гитлерлер келеді-кетеді, ал неміс халқы қала береді» деген сөздері үшін пір тұтады. Осындай тарихи парадокстар бізде де аз емес...

– Ойыңызды тарқатып айтасыз ба?

– Кез келген елдің, соның ішінде біздіңде төл тарихымызда қайшылыққа толы оқиғалар мен ақиқатына аңыз басым тұлғалар жетіп артылады. Тарихи деректерді бұрмалау, халыққа жасаған еңбегі күмәнді, яғни нақты мәліметтермен немесе құжаттармен дәлелденбеген адамдарды шамадан тыс ұлықтап көрсету – мен үшін мүлде ақылға қоңбайтын нәрсе.

Соңғы жылдары Қазақстанда тарихты талқылау сөнге айналды. Түрлі подкасттар, фильмдер, мақалалар мен кітаптар шығып жатыр. Әрине, халықтың төл шежіресін танауға деген қызығушылығын түсінуге болады. Жалпы, бұл – құптарлық дүние.

Алайда, өкінішке қарай, мемлекетке кесірі тиетінін жете түсінбей, көпшіліктің көңілін табу үшін ойдан шығарылған деректер мен жалған ақпараттар тарататын, халқымыздың басынан өткен қиындықтарға өзге жұртты кінәлайтын тарихшысымақтар пайда болды. Жұрт олардың сандырағына сеніп, өткен дәуірдің жалған батырларын ұлықтай бастады. Мұның соңы жақсылыққа апармайды. Бұл – ақиқат жолы емес, керісінше «жалған түсінік туғызатын теріс жол».

Біз болашаққа ұмтылған қоғам, біртұтас ұлт ретінде төл тарихымызды танып, оны қаз-қалпында қабылдай білуіміз керек. Бізге негізсіз аңыз-әңгімелердің еш қажеті жоқ, оның бәрі сана-сезімімізге кеселін тигізеді. Тарих жұртты дауластыратын, жауластыратын тақырып емес, керісінше, қоғамды ұйыстыратын құндылық болуға тиіс. Ойдан шығарылмаған, яғни ақиқатқа

құрылған шежіре бізді тарихтан тағылым алып, кемшіліктерімізді түзетуге, сол арқылы болашаққа сеніммен қадам басуға үйретеді. Сондықтан, біз Абайды және оның ой-толғамдарын кеңінен дәріптеп келеміз. Ол қоғамдағы кемшіліктерді бүкпесіз айтып, «Толық адам» болуға бастайтын дұрыс жолды нұсқап кетті. Ұлы ойшылдың ұрпаққа қалдырған баға жетпес мұрасы саналатын «Қара сөздері» әлі күнге дейін өзекті болып отыр.

Абай халқымыздың еңбекқор, білімпаз және адамгершілігі жоғары болғанын қалады. Мән-мағынасы жоқ сансыз пікірталастан басқа ұрпаққа ұлағат боларлық сөз қалдырмаған бірқатар қоғам қайраткерлерінің мұрасынан Абай ілімі әлдеқайда биік тұрғаны анық. Бірде-бір дәуірде, әсіресе, саяси аласапырандар кезеңінде көпіре сөздің еш пайдасы болмаған.

– Сіздің «Қазақстан Республикасы ішкі саясатының негізгі қағидаттарын, құндылықтарын мен бағыттарын бекіту туралы» Жарлыққа қол қойғаныңыз былтырғы айтулы қадамның бірі болды. Жұрт идеологияның рөлі, отаншылдық туралы жиі айтады. Сіз отаншылдық дегенді қалай түсінесіз?

– Меніңше, отаншылдық деген ұлы сезім жылтырақ сөзбен, жалған әрекетпен бағаланбауға тиіс. Нағыз отаншыл азамат жұрттың алдында кеудесін соғып көпірмейді, етегі жасқа толып еңіремейді, оңды-солды сұхбат беріп ділмәрсимейді. Үндемей жүріп, үлкен іс бітіреді. «Айдағаны бес ешкі, ысқырығы жер жаратынның» бәрі патриот емес. Отаншыл болу – туған еліңнің, отбасыңның игілігі үшін аянбай еңбек ету деген сөз. Қоқысты жинау, тал егу, табиғатты аялау, үлкенге құрмет, кішіге ізет көрсету де – отаншылдықтың белгісі.

Мен аймақтарға іссапармен барғанда инженерлермен, жұмысшылармен, мұғалімдермен, дәрігерлермен, шаруалармен, әскери қызметшілермен, мәдениет қайраткерлерімен кездесемін. Олардың бәрі – сүйікті Отанымыздың нағыз патриоттары. Отан отбасыңнан, аулаңнан, көшеңнен басталады. Сондықтан, айналанды аялап, табиғатты таза ұстау керек.

Әлемде мультикультурализмді қолдап, ұлтаралық және дінаралық татулықты жақтауындар мен өзін нағыз патриот санайтын радикалды ұлтшыл топ өкілдері арасында қақтығыс болып жатыр. Меніңше, екі жақтың да ұстанымы ұшқары. Себебі, Азияда бағзы заманнан бері заң мен тәртіпке бағынып, береке-бірлікте, тату-тәтті өмір сүрудің «үлгілі үйлесімі» бар.

Мен бұған дейін қоғамдық өмірдің «Бірлігіміз – әралуандықта» деп аталатын маңызды қағидатын жариялады. Бұл азаматтарымыз бірін-бірі құрметтеп, сабыр сақтап, тәртіпті болуы қажет дегенді білдіреді. Тағы да қайталап айтайын: Қазақстан үшін «Заң мен Тәртіп», қолмен істегенді мойнымен көтеру қағидаттары айрықша маңызды. Әйтпесе, жоспарларымызды орындап, мақсаттарымызға жету екіталай болмақ.

– Қазақстан халқы қастерлі Тәуелсіздігіміздің 35 жылдық мерейлі белеске жеткенін атап өтеді. Бұл – тарих тұрғысынан алғанда қас-қағым сәт болғанымен, жекелеген мемлекеттер мен адамдар үшін біршама ұзақ мерзім. Сіз Қазақстанның жүріп өткен жолын қалай бағалар едіңіз? Алдағы бағдарымыз қандай?

– Мемлекет құру ісінің куәгері болған және бұл іске атсалысқан азамат ретінде «осы жылдарда Тәуелсіз Қазақстанның игілігі үшін өте көп жұмыс атқарылды» деп айта аламын. Иә, жетістіктермен қатар, қателіктер де болды. Онсыз мүмкін емес қой?! «Білмейтін жолдың ой-шұңқыры көп» деген сөз бар. Қалай болғанда да, еліміз бұралаңы көп, бағдары бұлыңғыр, күрделі жолды жүріп өтті. Жер жүзінде

Қазақстанға тілеуестік білдіргендер аз болған жоқ, бірақ жымысқы ниет танытқандар да бар еді. Өткен ғасырдағы 90-шы жылдардың басында шетелдерде «қазақтардың қолынан ештеңе келмейді» деген пікір айтылып жатты. Өйткені, демографиялық ахуал мен кеңес дәуірінен қалған саяси және экономикалық жағдай табысты мемлекет құруымызға қолбайлау болатындай көрінді.

Өмірдің өзі бұл болжамдарды жоққа шығарды. Қазақстан экономикасы қарқынды дамып жатқан, халықаралық беделі жоғары, табысты мемлекетке айналды. Бірақ, алдымызда тәжірибесі мол азаматтарға да, жастарға да ортақ орасан зор жұмыс бар.

– Қазіргі жастар – өте талапшыл әрі талғампаз. Әлеуметтік желіден олардың «Қазақстан «прайм-дәуірге», яғни, керемет кезеңге қадам басты» дегенін көргенде таңғалдым. Осыған қатысты не айтар едіңіз?

– Жастарымыздың күш-қуаты мол, үміті мен сенімі зор әрі азаматтық сана-сезімі өте жоғары. Олар – бар ықыласымен болашаққа ұмтылатын отаншыл азаматтар. Дәл осындай өршіл ұстанымның арқасында еліміз талай рет алдынан шығатын сын-қатерлерді еңсеріп, қиындықтарды жеңері сөзсіз.

Жастардың қуанышы орынсыз, тіпті, оғаш көрінуі мүмкін. Бірақ, олардың ой-пікірімен санасқан жөн. Жастар Отанымызға тек жақсылық тілейді. Бұл біздің қоғамымыздың жасампаздық рухын білдіреді.

Өскелең ұрпақ бүгінгі ахуалға арман-қиялмен емес, нақты көзқараспен қарауы қажет, виртуалды емес, шынайы әлемде өмір сүруі керек. Ауырдың үстімен, жеңілдің астымен жүрмей, ерінбей еңбек етіп, өзін темірдей тәртіпке тәрбиелей білгені жөн.

– Қазақстанның дамуы туралы айтар болсақ, осы жылдан не күтесіз? Алда қандай маңызды оқиғалар болады? Мақсат-мұраттарыңыз қандай?

– Биыл көп жұмыс істеуіміз қажет екенін айтып өттім. Осы жылы ауқымды саяси өзгерістердің жаңа кезеңі басталады, экономикалық реформалар жалғасын табады.

Еліміз жаңғыру жолына біржола түсіп, қоғамымыздың болмысы мен бет-бейнесін түбегейлі өзгертуге тиіс. Азаматтарымыз жаңа дәуірге бейімделуі қажет. Бұл – оңай шаруа емес. Бірақ, халқымыз, соның ішінде жастарымыз алмайтын асу жоқ. Бұған кәміл сенемін.

Мен осы жылды Цифрландыру және жасанды интеллект жылы деп жариялады. Бұл еліміз үшін тарихи мүмкіндік екенін жаңа ғана айтып өттік. Түбегейлі цифрлық өзгерістер жасап, жасанды интеллектті енгізу экономиканың және басқа да көптеген саланың дамуына тың серпін береді. Мемлекетті басқарудан бастап, білім беру және денсаулық сақтау саласына дейін – барлық бағытта өсіп-өркендеуге жол ашады.

Тәуелсіздігіміздің 35 жылдығы – еліміз үшін айтулы дата әрі осыған дейін жүріп өткен жолымызды ой елегінен өткізіп, болашаққа жоспар құратын сәт. Тәуелсіздіктің мерейлі белесін ас та төк науқаншылдыққа айналдырмау керек, бұл Қазақстанның өсіп-өркендеуінің символы болуға тиіс.

Мен Президент ретінде «Таза Қазақстан» акциясын алдағы уақытта да ерекше назарымда ұстаймын. Бұл жұмыстың мән-маңызы өте зор. Себебі, «Таза Қазақстан» жұртты үнемшіл әрі ақпайлы болуға, даңғазалықтан арылуға, үнемі ізденіп, алға ұмтылуға, ортақ жауапкершілікті ұмытпауға, елге жанашырлық танытып, қайырымдылық жасауға үндейді. Біздің бастамамызбен Біріккен Ұлттар Ұйымы 2026 жылды Халықаралық еріктілер жылы деп жариялады. Бұл қадам «Таза Қазақстан» идеясымен толық үндеседі.

Мен осы жалпыхалықтық қозғалысты айрықша маңызды идеологиялық акция деп санаймын. Өйткені, тазалық дегеніміз – мағынасы терең, мазмұны

сан қырлы ұғым. Тазалық ұғымы жан дүниенің де, жер дүниенің де тоқырауын емес, гүлденуін, кіршіксіз таза болуын білдіреді. Түптеп келгенде, тазалық ұлт болмысының өзегіне айналуға тиіс.

– Жұрт Сізді жеке тұлға ретінде де тани түскісі келеді. Сіз жеке өміріңізді көпшілікке жария етуді ұната бермейтін сияқтысыз. Өзіңізді жақсы білетін адамдар «ол жазба мәтіндерге өте мұқият қарайды және асқан табандылықпен жұмыс істейді» дейді. Жеке басыңызға қатысты осындай сұрақтар аз емес. Осының бәрін қорыта айтсақ, Сізді жан дүниесі мен мінез-құлқы қандай адам деуге болады?

– Мен 1975 жылы КСРО сыртқы істер министрлігінің табалдырығын алғаш рет аттадым, мемлекеттік қызметке келгеніме былтыр 50 жыл болды. Алғашқы мамандығым бойынша мен – қытайтанушымын. Бұл кәсіп айрықша табандылықты қажет етеді. Шынымен де, мәтінмен жұмыс істеуге әбден дағдыланғанмын, нашар стильді, әсіресе, әріп қатесін суқаным сүймейді. Жолдауларымыз, сөйлейтін сөздерімді, мақалаларымды, тіпті, әріптестеріме жолданатын хаттардың бәрін тікелей өзім қарайтынмын, аппараттағылардың барлығы біледі.

Саналы ғұмырым темірдей тәртіпті, зор жауапкершілікті, жүйелі жұмыс істеуді талап ететін мемлекеттік қызметке өтіп келеді. Мұның бәрі менің мінез-құлқым мен дүниетанымым өз әсерін тигізді. Сондықтан, «Сіз кімсіз?» деген сипаттағы сауалыңызға қысқаша ғана «мен – мемлекетшіл адаммын» деп жауап берейін.

– Жақында АҚШ президенті Дональд Трамп өзінің денсаулығы туралы мәліметтерді жариялады. Осы тұрғыдан алғанда, Сіз көп ашыла бермейсіз. Дегенмен, денсаулығыңыз жайлы түрлі әңгіме айтылып жатады. Кейбіреулер Сіздің салмақ тастап, сергек көріне бастағаныңызды атап өтсе, енді біреулер оған кереғар пікір білдіріп жүр. Бұл туралы не дер едіңіз?

– Денсаулығым жақсы, қан қысымым қалыпты. Күн сайын йогамен шұғылдандуды әдетке айналдырдым, бірақ медитация жасамаймын. Бұрынғы кәсіпкі спортшымен аптасына екі рет үстел теннисін ойнаймын. Расымен, тоғыз келі салмақ тастап, өзімді әлдеқайда жайлы сезінетін болдым.

– ТМД елдеріндегі әріптестеріңіздің ішінде тағы кім спортқа жақын?

– Таяуда Бішкекте өткен бейресми іс-шара кезінде Путин жас дзюдошыға қарсы әдемі әдіс жасап, аға буынның абыройын көтеріп тастады. Әлиев те мықты, кәнігі спортшы сияқты үнемі жаттығады, Жапаров футбол ойнайды. Мирзиёев те ширақ, ол жаттығу залында шынығады. Пашина велосипед тебеді. Лукашенко әлі күнге дейін хоккей ойнайды екен. Кезінде теңіз-әскери күштерінде болып, әбден шыныққан Рахмонның да денсаулығы жақсы. Бір сөзбен айтсам, әріптестерімнің бәрі де бабында.

– Президент мырза, бүгін өте мазмұнды әңгіме болды. Халықты толғандыратын көптеген маңызды мәселені талқылады. Уақыт бөліп, сұхбат бергеніңіз үшін тағы да алғыс айтамын.

– Мен әрдайым қоғамның көңіл-күйі мен азаматтардың мұң-мұқтажын біліп отыруға тырысамын. Түйткілді мәселелер мен жоба-жоспарларды ашық әрі тура айтамын. Қазақстанның әлеуетін еселей түсу үшін әлі көп жұмыс істеуіміз керек. Біз бір ел болып, халықтың мүддесін қорғау жолындағы биік мақсатымыздың бәрине жетеміз. Мен бұған кәміл сенемін.

Газеттеріңіздің жұмысы табысты болсын! Редакция қызметкерлеріне менен дұғай сәлем айтыңыз.

– Міндетті түрде сәлеміңізді жеткіземін!

Өңгімелескен Б. БАБАЖАНҰЛЫ,
«Turkistan» газеті, 2026 жылғы
5 қаңтар, №1 (1638).

АУДАН ТЫНЫСЫ – ПУЛЬС РАЙОНА

Құрметті Асқарлар!

Сіздерді Жаңа 2026 жылмен шын жүректен құттықтаймын!

Жаңа жыл – жыл бойы аңсап күтетін, үлкендер балаша қуанатын, ал балалар таңғажайып оқиға күтетін – мереке. Бұл жарқын да шуақты мейрам, кеудемізде ертеңгі күннің оты маздап, жаңа арман, жаңа мақсаттарға жол ашар үмітті сәт.

Өткен жылы Мемлекет басшысының тапсырмасы аясында ауданымызда бірқатар ауқымды жұмыстар атқарылды. Ауданымыз әлеуметтік-экономикалық даму тұрғысында

оң көрсеткіштерге қол жеткізді. Қарқынды жұмыстардың бәрі жерлеріміздің ерен еңбегінің арқасында жүзеге асты.

Партияластарымыздың белсенділігі артып, көптеген қоғамдық бастамаларға қатысты.

Жаңа жылда да келелі істерді өздеріңізбен бірлесіп еңсереміз!

Баршаңызға зор денсаулық, бақ-береке, істеріңізге табыс тілеймін!

Жаңа жыл құтты болсын!

Р. ХОЖАБАЙ, «АМАНАТ» партиясының аудандық филиалының төрайымы

Уважаемые буландынцы, дорогие земляки!

Сердечно поздравляю вас с Новым 2026 годом!

Новый год – самый светлый, самый волшебный и самый любимый праздник в году. Он занимает особое место в жизни каждого из нас.

Безусловно, наши достижения – это, прежде всего, результат стремления всех буландынцев. Тех, кто своим ежедневным, кропотливым трудом в различных сферах способствует процветанию района. Пусть все достигнутое станет стимулом для новых побед. А новый год

приумножит благополучие района и благосостояние каждой семьи.

От всего сердца желаю вам и вашим семьям крепкого здоровья, взаимопонимания и тепла в каждом доме, удачи в делах, позитивных перемен, благополучия и исполнения самых заветных желаний. Пусть 2026 год будет мирным, созидательным и полным счастливых моментов!

К. МЕНДЫБАЕВА, депутат Акмолинского областного маслихата, директор ТОО «ХПП Арна»

С ВЕРОЙ В ЛУЧШЕЕ, С ПЕРСПЕКТИВОЙ РАЗВИТИЯ

Уважаемые читатели, на календаре новая дата, время немаломо летит вперед, и вот уже вступил в свои права 2026 год, полный добрых надежд и светлых ожиданий. Прошлый год был ярким, плодотворным, событийным и насыщенным. Для казахстанцев 2025 год запомнился событиями в политической, социальной, спортивной, культурной жизни: это международные встречи Президента, прорывы в искусственном интеллекте (Alem.ai, суперкомпьютер, Higgsfield AI), грандиозное и массовое празднование 180-летия Абая, 80-летие Великой Победы, 30-летие Конституции, открытие новых школ и больниц, улучшение инфраструктуры в части строительства дорог, благоустройства городов и сельских округов, исторический матч «Кайрат» – «Реал Мадрид» и другие достижения наших спортсменов, концерты мировых звезд (J Lo, Backstreet Boys).

Для акмолинского региона и Буландынского района год также был плодотворным и результативным.

индивидуальным жильем, но и по возводимым многоквартирным домам. В ушедшем году в городе Макинске проводилось строительство двух пятиэтажных домов на 120 квартир. На данный момент объект завершен, уже скоро в современные квадратные метры заселятся новосёлы. Новое жильё было возведено в рамках государственной программы «Реновация». Это программа комплексной реконструкции, которая включает снос ветхого жилья, обновление инженерных сетей, строительство новых современных домов с переселением жителей, а также создание новой социальной, транспортной и рекреационной инфраструктуры для формирования комфортной среды. Следует отметить, что проект реализуется в первую очередь для обеспечения жильём жителей, чьи дома признаны аварийными.

Еще одним ярким событием запомнился для буландынцев 2025 год – состоялось долгожданное открытие плавательного бассейна в г. Макинске, который находится в здании специализированной Буландынской детско-юношеской спортивной школы. На торжественное мероприятие с участием акима Акмолинской области Марата Ахметжанова были приглашены звезды казахстанского спорта советский и казахстанский ватерполист, тренер, Олимпийский чемпион, заслуженный мастер спорта СССР Сергей Котенко и казахстанский пловец, олимпийский чемпион 2016 года на дистанции 200 метров брассом, трёхкратный чемпион Азиатских игр 2014 года, победитель Универсиады 2015 года Дмитрий Баландин. Строительство спортобъекта, площадью 300 квадратных метров, было начато ещё в 1991 году. Сегодня это единственный спортивный объект такого типа в районе. Он оснащён 25-метровой чашей шириной 12 метров и шестью плавательными дорожками, что создаёт условия для качественного тренировочного процесса и проведения районных и областных соревнований. Ввод в эксплуатацию бассейна – очередное подтверждение того, что развитие массового спорта и поддержка профессиональных спортсменов остаются приоритетами государственного значения.

Большой общественный резонанс вызвал также проект реконструкции железнодорожного вокзала станции «Макинса». По офи-

циальным данным, здание 1988 года постройки полностью обновлено с учетом современных стандартов, включая безбарьерную среду, новые коммуникации, зоны ожидания и комнату матери и ребенка, а также благоустроена прилегающая площадь. Работы, проводимые в рамках республиканской программы модернизации, включали замену кровли, фасада, инженерных систем, а также реконструкцию перрона, что должно значительно повысить комфорт пассажиров. В целом по стране реконструкции подверглось 125 вокзалов, из них 16 – в Акмолинской области, что является самым большим показателем по республике.

Хорошую общественную поддержку получает также благоустройство городского парка в районе Степгеологии – одного из любимых мест отдыха жителей Макинска. Проект направлен на создание комфортной и современной зоны досуга для горожан. Работы ведутся по заказу отдела жилищно-коммунального хозяйства Буландынского района. В парке завершено асфальтирование дорожек, полностью уложена тротуарная плитка, установлены опоры освещения. После завершения всех работ здесь появятся благоустроенные зоны отдыха, озелененные участки и прогулочные дорожки. Ожидается, что парк станет центром притяжения для семей с детьми, молодежи и людей старшего поколения.

В 2025 году город Макинск отметил 80-летний юбилей. Массовое мероприятие было отмечено в июне прошлого года сначала в лесной зоне близ города, где прошли национальные виды спорта: қазақ күресі, тазы жарысы, бәйге. Продолжился праздник вечером на центральном стадионе, где прошел грандиозный концерт с участием звезд казахстанской эстрады и завершился ярким феерверком, озарившим ночное небо города, как символ общей радости всех буландынцев и важного события в истории города, создавая атмосферу восторга и объединяя людей в моменты.

Да, событий, крупных и малых, было много и все они, несомненно, оставили свой след в жизни и судьбе страны, региона и района. И самое главное, что мы еще раз закрепили для себя – наиболее важное в жизни – это мир, единство, стабильность и уверенность в завтрашнем дне.

Мы в новом году, и, конечно, по традиции, выражаем огромную благодарность нашим подписчикам, уважаемым читателям за участие в жизни «районки», за поддержку в период подписной кампании. Еще раз напоминаем, что каждый из вас может принимать участие в создании очередного номера районной газеты: отправляйте в редакцию письма, рассказывайте о земляках, делитесь своим творчеством, полезными советами. Каждый наш новый день – отдельная история, маленькие шаги и добрые дела. Именно из них складывается большая летопись истории района. Важно, что позитивные события отражают не только эмоциональные впечатления, но и видимые изменения в разных сферах жизни. И пусть все в нашей жизни будет складываться хорошо, с положительным исходом. А на страницах «районки» будет больше добрых новостей.

Пусть Новый 2026 год принесет всем нам добро, счастье, благополучие, мир и достаток в каждую семью. Пусть все задуманное воплотится в жизнь, а цели, пусть самые смелые, будут достигнуты. Здоровья, радости и улыбок вам в Новом году, уважаемые читатели!

А. АМАНЖОЛОВА.

Одним из главных достижений, по праву, можно назвать рекордный урожай хлеба. Акмолинская область составила весомую долю хлебного каравая страны, собрав рекордный урожай зерна – 7,6 миллиона тонн, что стало лучшим показателем за 13 лет. Уборочная кампания завершилась, средняя урожайность составила 16,3 центнера с гектара, и при этом был также рекордным урожай масличных культур – 650 тысяч тонн, что стало возможным благодаря господдержке и увеличению посевных площадей. Этот исторический урожай, несомненно, стал возможен благодаря комплексному подходу к развитию агропромышленного комплекса, включающему масштабную государственную поддержку и внедрение современных технологий. С гордостью можно сказать о том, что Буландынский район стал лидером по урожаю 2025 года. По итогам нынешнего сезона район вновь показал устойчивый рост. Аграрии намолотили более полумиллиона тонн зерна, а урожайность значительно превысила средние показатели по области. Наибольшего результата добились хозяйства «Журавлевка-1» и «Фирма Нанар», которые продемонстрировали высокую производительность и стабильную работу на полях.

Хорошими темпами развивается сфера строительства в районе. Это можно заметить не только строящимся торговым объектам и

ОҚЫРМАН ХАТТАРЫ – ПИСЬМА ЧИТАТЕЛЕЙ

Пусть ваша доброта вернется вам счастьем и процветанием!

Вот и наступил долгожданный Новый год, а праздничные мероприятия с нетерпением ждут не только дети, но и взрослые. Каждый радуется за нашу светлую, спокойную и ясную жизнь, и, конечно же, за мир на нашей земле. И это, мы видим по счастливым глазам наших детей, что этот праздник самый прекрасный, несущий всем добро, улыбки и веселье. Дети - это наше будущее, и мы, взрослые, обязаны создать им все условия для счастливого детства. Самый главный подарок детям на новый год - новогодний каток! Снежная горка - это веселье и радость, когда никакие морозы ничем.

И как приятно, что в городе проживает неравнодушный к

землякам человек, который организовал в районе Степгеологии прекрасный зимний досуг для буландынцев. Это добрый человек, активист, предприниматель Серик Сыздыков, он же, по совместительству, спонсор ингушского народного ансамбля «Сердало». Серик Мустарович, Вас и всю Вашу команду поздравляем от всего сердца с Новым 2026 годом. Вот уже второй год в районе Степгеологии стоит замечательная горка! Серик Мустарович, Вы, действительно, удивительно честный и открытый человек, и в тоже время порядочный и настоящий хозяин своего дела, и ещё любимец наших детей, ну просто Дед мороз, который приносит

эмоции. И этим Вы снискали себе любовь, признательность, благодарность и уважение многих людей, кто Вас знает. Пусть Ваш благодарный труд приносит Вам радость. Продолжайте творить добро.

Хочу выразить огромную благодарность всей команде за всё, что вы сделали для наших детей. Этот чудесный праздник запомнится надолго. Огромное всем спасибо. Уважаемый Серик Мустарович, вся ваша команда проделала большую работу и очень тяжелую, и не сказать о них просто невозможно. Это самые активные участники: Сергей Панасевич, Юльес Котомцев, Олег Михель, Артём Ковалёв, Самат Бапишев, Ернар Каиржанов, Ахмет Аксагов, Ибрагим Албагачиев, магазин «Тумар», Компания «Стройдвор», «Макинскблог», Евгений Юрьевич, Гульмира Павликова, кафе «Турист», кафе «Досбар», магазин «Салем».

В 25-градусный мороз с 7 до 11 часов вечера - это действительно тяжелый, добросовестный, упорный и долгий труд. Мы желаем всей вашей команде в этот праздник, счастья, мира и доброты, сил Вам и терпения. Ведь каждый человек

знает, что чем щедрее отдаёшь людям, а тем более детям, тем радостнее живётся на земле. Поэтому каждый старается внести частичку своей доброты в наше большое общее доброе дело - дарить радость детям. Уважаемые читатели! Дарите больше доброты, она к вам обязательно вернется!

В эти замечательные новогодние дни, уважаемые предприниматели, и все, все кто принял участие в этом благородном деле, мы желаем вам крепкого здоровья, безграничного счастья, безразмерных доходов, пусть бизнес ваш процветает всегда, приумножается капитал, и чтобы каждая ваша сделка была успешной и прибыльной. Пусть Новый год принесёт вам большую удачу. Пусть 2026 год будет наполнен только радостными событиями и жизнь ваша пусть станет ярче, любовь пусть только усилится, а здоровье пусть ещё больше прибавится. Силы, бодрости и нескончаемой радости.

Праздник открытия горки удался на славу: и аниматоры были, и снегоходы, пирожки, и чаепитие, и фотозона - и всё это для наших детей. Дорогие наши любимые малыши! Взрослые постарались, сделали всё возможное и невозможное, отдали вам частичку своего сердца, чтобы вы долго помнили этот праздник.

Р. ГАГИЕВА, руководитель ингушского народного ансамбля «Сердало».

Серпантин новогодних сказок и приключений

В Модельной детской библиотеке в рамках инновационного проекта «Семейное чтение - духовная связь поколений» состоялось яркое и познавательное мероприятие - семейный праздник книг и чтения «Серпантин новогодних сказок и приключений». Активными участниками встречи стали семьи Кенжеболатовых и Нургожиных. Для них специалисты библиотеки подготовили насыщенную и увлекательную программу. Гости с интересом отгадывали загадки о зиме, отвечали на вопросы вик-

торины по известным сказкам и литературным произведениям, вспоминали любимых сказочных героев и их приключения. Особое оживление вызвали подвижные и игровые задания с воздушными шарами, в которых дети и взрослые принимали участие наравне. Совместные игры подарили всем присутствующим положительные эмоции, способствовали сплочению семей и создали по-настоящему праздничное настроение. Мероприятие прошло в тёплой, дружеской атмосфере, наполненной сме-

хом, радостью и взаимным общением. Завершилась встреча памятной фотосессией, которая стала приятным итогом праздничного дня.

Подобные мероприятия способствуют укреплению духовной связи между поколениями, формированию у детей любви к чтению и семейным ценностям, а также делают библиотеку местом живого общения и творчества.

Г. НУРКИШЕВА, старший специалист Модельной детской библиотеки.

Адалдық пен әділдік құндылықтарын насихаттау

«Сыбайлас жемқорлық - қоғам дерті» атты № 2 жалпы білім беретін орта мектебінде Модельдік балалар кітапханасының мамандары 6 «Б» сынып оқушыларымен бірге суреттер байқауын өткізді. Шараның мақсаты - балалар мен жасөспірімдерге сыбайлас жемқорлықтың зияны туралы түсінік беру, адалдық пен әділдік құндылықтарын насихаттау, қоғамдағы әділеттілікті қолдауға тәрбиелеу болды. Іс-шара барысында кітапхана маманы қатысушыларға сыбайлас жемқорлықтың түрлері мен оның адам өміріне

және қоғамға тигізетін теріс әсері туралы бейнеролик көрсетті. Іс-шара барысында балалар тақырыпқа сай суреттер салып, өз ойларын шығармашылық арқылы жеткізді. Іс-шара соңында қатысушылар сыбайлас жемқорлыққа қарсы көзқарастарын білдіріп, адалдық пен әділдік қағидаларының маңыздылығын атап өтті. Іс-шара соңында бәрі естелікке суретке түсті.

Ж. КАЛИЕВА, Модельдік балалар кітапханасының маманы.

Мы выбираем жизнь без наркотиков!

В общеобразовательной школе № 2 специалисты Модельной детской библиотеки провели профилактический - шок-урок «Мы выбираем жизнь без наркотиков». Участниками встречи стали учащиеся 10-х «Б» и «В» классов. Детям был показан видеоролик «Нет наркотикам» о последствиях их употребления, раскрывающий опасность зависимости и влияние на здоровье, жизнь и будущее человека. Шок-урок был направлен на формирование у подростков осознанного отношения к своему здоровью, ответственности за собственные поступки и понимания важности выбора безопасного пути.

Как правильно организовать свою

жизнь? Как сделать ее счастливой? Как жить сегодня, чтобы иметь шансы увидеть завтрашний день? На все эти вопросы участники встречи пытались найти ответы, получили информацию от библиотекаря о проблемах наркомании как болезни, которая ведёт к полному истощению организма, умственной и физической деградации.

Ребята еще раз пришли к выводу о том, что отказ от вредных привычек, рациональное питание, закаливание, положительные эмоции, хорошие и верные друзья - составные части счастливой и здоровой жизни. Чтобы стать полноценной, полезной для общества личностью, надо своё свободное время заполнять

осмысленными занятиями.

Всего можно достичь, если поставить себе в жизни цель и твёрдо идти к этой цели.

Специалистами была подготовлена книжная выставка «Я против наркотиков». Подобные встречи способствуют формированию у подростков осознанного отношения к своему здоровью и выбору здорового образа жизни. Мероприятие прошло серьёзно и содержательно, оставив у ребят важные выводы и повод для размышлений. В конце встречи со всеми участниками было сделано общее памятное фото.

Г. НУРКИШЕВА, старший специалист Модельной детской библиотеки.

МЕРЕКЕЛІК АПТА – ПРАЗДНИЧНАЯ НЕДЕЛЯ

Жаңа жылдық экспресс: сиқырға толы саяхат

Жаңа жыл қарсаңында Макинск қаласында «Bulandy.womens.club» – аудандық Іскер әйелдер клубының бастамасымен және ұйымдастыруымен жаңа жылдық экспресс іске қосылды. Бұл балаларға шынайы мереке мен Жаңа жылдың сиқырлы атмосферасын сыйлады. Кішкентай қатысушылар үшін қуанышқа, күлкіге, таңғажайып ертегіге бойлай алатын жарқын және мерекелік атмосфера ұйымдастырылды. Іс-шара барысында балалар көңілді уақыт өткізіп, ойындарға қатысып, жаңа жылдық әндер шырқады және мерекенің басты кейіпкерлері Аяз ата мен Ақшақармен жүздесті. Сыртта қыстың салқынын ескерген ұйымдастырушылар балалар тоңып қалмауы үшін ыстық шай мен бауырсақ ұсынды. Балалар жылы, достық атмосферада хош иісті шай ішіп,

эмоциялармен бөлісіп, жаңа жылдық мерекелерден жақсы әсер алды. Даланың суықтығына қарамастан ойындарға атсалыса қатысып, жақсы көңіл-күйде болды.

Жаңа жылдық экспресс жай ғана серуендеу емес, достыққа және жақсы көңіл-күйге толы ертегі әлеміне шынайы саяхат болды. Бұл күн балаларға ұзақ уақыт бойына сақталатын ұмытылмас эмоциялар мен жылы естеліктер сыйлағаны сөзсіз.

Мереке сәтті өтіп, қаламыздың көшелері азғантай уақытқа болса да жаңа жылдық көңіл-күйге бөленді!

Жаңа жылдық экспресс балаларға арналған шынайы сыйлық балып қана қоймай, Іскер әйелдер клубының өскелең ұрпаққа деген ерекше қамқорлығын көрсетті.

Новогодний экспресс: волшебство на колесах

В предновогодние дни в городе Макинск был запущен Новогодний экспресс, инициированный и организованный «Bulandy.womens.club» - Клубом деловых женщин района, подаривший детям настоящий праздник и атмосферу новогоднего волшебства. Для юных участников была подготовлена яркая и праздничная локация, где каждый ребёнок смог окунуться в сказку, наполненную радостью, смехом и чудесами. В течение всего мероприятия дети весело проводили время, участвовали в играх, пели новогодние песни и с большим удовольствием общались с главными героями праздника — Дедом Морозом и Снегурочкой. Учитывая, что за окном зимняя стужа, организаторы позаботились о том, чтобы детки не замерзли: угощали горячим чаем и баурсаками. Ребята наслаждались ароматным чаем в теплой дружеской атмосфере, обменивались впечатлениями и радостно

предвкушали наступление новогодних праздников. Игры на свежем воздухе понравились всем, веселье и хорошее настроение детям было не занимать. Новогодний экспресс стал не просто поездкой, а настоящим путешествием в мир сказки, где царили дружба, улыбки и хорошее настроение. Этот день подарил детям незабываемые эмоции и тёплые воспоминания, которые, без сомнения, останутся с ними надолго. Праздник удался, а новогоднее настроение наполнило улицы нашего города!

Новогодний экспресс стал настоящим подарком для детей и продемонстрировал заботу Клуба деловых женщин о подрастающем поколении. Такой добрый поступок, несомненно, оставил яркие воспоминания и зарядил всех участников праздника энергией, позитивом и хорошим настроением.

А. АМАНЖОЛОВА.

Жаңа жыл – 2026. Жылқы жылының басты ерекшеліктері

Жылқы жылы қандай болады және одан не күтеміз?

Жылқы жылы – шығыс күнтізбесінде еркіндікке, қозғалысқа және батыл қадамдарға толы кезең ретінде сипатталады. Бұл жыл жылдамдықты, еңбекқорлықты және табандылықты жақсы көретін жандарға мол мүмкіндік әкеледі. Жылқы – күш пен сергектіктің символы болғандықтан, оның жылы да өмірімізге тың серпін беріп, тоқыраудан шығуға көмектеседі. Осы кезеңде белсенділік танытқан, мақсатына сенімді адамдар өз еңбегінің жемісін көре алады. Жылқы жылында өзгерістер көп болады. Жаңа бастамаларға қолайлы уақыт туады, әсіресе кәсіп бастау, жұмыс орнын ауыстыру, білімін жетілдіру немесе шығармашылық жобаларды іске асыру үшін тиімді. Бұл жыл әрекетсіздікті ұнатпайды, сондықтан уақытты босқа өткізбей, нақты жоспармен алға жылжу маңызды.

Қоғамда да қозғалыс байқалып, жаңашылдық пен реформаларға сұраныс артуы мүмкін. Қаржы мәселесінде қаттық пен батылдықты қатар ұстау қажет. Жылқы жылы тәуекелге баруға мүмкіндік береді, алайда ойланбай жасалған қадамдар шығынға ұрындыруы ықтимал. Еңбек еткен адамға табыс келеді, адал жұмыс пен табандылық қаржылық тұрақтылыққа жеткізеді. Сонымен қатар, бұл жылда жол жүру, сапарға шығу, қоныс аудару сынды өзгерістер жиі кездесуі мүмкін. Жеке өмірде де қозғалыс пен өзгеріс сезіледі. Жаңа таныстықтар, достық және махаббат қарым-қатынастары пайда болуы мүмкін. Алайда жылқы мінезі кейде асығыстыққа бейім болғандықтан, сезімге беріліп, ойланбай шешім қабылдаудан сақ болған жөн. Отбасында ашық әңгіме мен өзара түсіністік басты орын алады. Жылқы жылы – батылдықты, еңбекқорлықты және еркін ойлауды талап ететін жыл. Белсенді әрекет етіп,

мүмкіндіктерді дер кезінде пайдалана білген жан үшін бұл жыл табыс пен дамудың, жаңа белестерге жетудің кезеңі болмақ.

2026 жылдың түсі

Шығыс күнтізбесі бойынша 2026 жыл Отты Жылқы жылы болып саналады. От элементі қызыл түспен байланысты, сондықтан бұл жылдың басты түсі – қызыл, сонымен қатар оған жақын қызғыл, қоңыр-қызыл, алтын түстер де үйлесімді деп есептеледі. Қызыл түс – күш-қуаттың, батылдықтың, қозғалыс пен құмарлықтың белгісі. Отты Жылқы жылы адамдарды белсенді болуға, тәуекелден қорықпауға, алға ұмтылуға шақырады. Бұл түс өмірге серпін беріп, сенімділікті арттырады.

2026 жылы:

* киімде қызыл реңктерді қолдану,
* үйді безендіруде қызыл немесе алтын түсті элементтер қосу,

* жаңа жылдық дастарханда қызыл түсті әшекейлер пайдалану сәттілік пен молшылықты тартады деген сенім бар. 2026 жылдың түсі – қызыл, ол Отты Жылқы жылының мінезін, қарқынын және қуатын толық бейнелейді. Жылқы жылы қалай қарсы алу керек? Жылқы жылын қарсы алу – жаңа жылды сәтті бастап, береке мен ырысты шақырудың бір жолы. Шығыс дәстүріне сай Жылқы – еркіндікті, қозғалысты, тазалық пен еңбекті жақсы көретін жануар. Сондықтан бұл жылды қарсы алуда белсенділік пен шынайылыққа мән берген

жөн. Ең алдымен, үйді тазалап, ретке келтіру маңызды. Ескі, қажетсіз заттардан арылу – өткен жылдағы қиындықтарды артта қалдырудың белгісі. Үйдің іші жарық, кең әрі таза болғаны дұрыс. Жылқы табиғатты сүйетіндіктен, интерьерде табиғи материалдар, ағаш бұйымдар, өсімдіктер қолдану сәттілік әкеледі деп есептеледі. Киім таңдауда ашық әрі жылы түстерге басымдық берген жөн. Әсіресе қызыл, қоңыр, алтын, жасыл реңктер Жылқы жылының энергиясымен үйлеседі. Киім ыңғайлы әрі еркін қозғалысқа кедергі келтірмейтін болуы керек, себебі Жылқы тарлық пен жасандылықты ұнатпайды. Жаңа жылдық дастархан мол әрі табиғи өнімдерге бай болғаны дұрыс. Көкөніс, жеміс-жидек, ет тағамдары, салаттар дастарханның сәнін арттырады. Дастарханды әсем безендіріп, қызыл немесе алтын түсті майлықтар қолдануға болады. Артық ішімдік пен ысыраптан аулақ болған жөн. Жылқы жылы адамдар арасындағы шынайылық пен еркін қарым-қатынасты қолдайды. Сондықтан бұл түнді жақын адамдармен, көңілді әрі жылы атмосферада қарсы алған дұрыс. Ашық тілек айтып, жаңа мақсаттар қойып, алдағы жылға нақты жоспар құру – Жылқы жылының энергиясын дұрыс пайдалануға көмектеседі. Жылқы жылын тазалықпен, белсенді көңіл-күймен, шынайы ниетпен қарсы

алу – жаңа жылды табысты әрі берекелі өткізудің басты кепілі. Жылқы жылында сыйлық таңдау кезінде бұл жылдың символы саналатын еркіндік, қозғалыс, белсенділік пен табиғилық ұғымдарын ескерген жөн. Жылқы – еңбекқорлық пен шынайылықты бағалайтын жануар, сондықтан сыйлық та пайдалы әрі мағыналы болғаны дұрыс.

Жылқы жылында қандай сыйлық сыйлау керек?

Ең алдымен, жеке қолдануға арналған практикалық сыйлықтар сәтті таңдау болады. Мысалы, сапалы күнделік, блокнот, қаламсап, кітап немесе жоспарлағыш – жаңа жылда мақсат қоюға көмектесетін жақсы сый. Бұл Жылқы жылының алға ұмтылу, жоспарлау қасиеттерімен үйлеседі. Белсенді өмір салтын ұнататын жандарға спорт пен қозғалысқа байланысты сыйлықтар жарасады. Фитнес-білезік, спорт сөмкесі, йога төсеніші, шағын

гантельдер немесе жаяу серуенге арналған аксессуарлар жыл символының мінезін бейнелейді. Сонымен қатар саяхатқа арналған сөмке, термос, жолға ыңғайлы заттар да жақсы идея. Жылқы табиғатты жақсы көретіндіктен, табиғи материалдан жасалған сыйлықтар да сәтті саналады. Ағаштан жасалған бұйымдар, былғары әмиян, белдік, қолөнер заттары, ұлттық нақыштағы әшекейлер ерекше әсер қалдырады. Сондай-ақ, жылқы бейнесі бар кәдесыйлар – мүсінше, сурет, қабырға сағаты немесе әшекей бұйымдар – сәттілік пен молшылықтың символы ретінде ұсынылады. Алайда олар тым жасанды емес, талғаммен таңдалғаны жөн. Қорытындылай келе, Жылқы жылында ең жақсы сыйлық – шынайы ниетпен, пайдалы әрі еркіндік пен қозғалысқа үндейтін сый. Мұндай тарту алушыға қуаныш сыйлап қана қоймай, жаңа жылға жақсы энергия алып келеді.

bilimdiler.kz.

ӨЗЕКТІ ТАҚЫРЫПТАР – АКТУАЛЬНЫЕ ТЕМЫ

Аумақтық сайлау комиссиясының қаулысы

2025 жылғы 31 желтоқсан 64/25

Бұланды ауданының Капитоновка ауылдық округі әкімінің заңда белгіленген өкілеттік мерзімінің аяқталуына байланысты

Капитоновка ауылдық округінің әкімін сайлау және Макинск қаласы әкімінің заңда белгіленген өкілеттігі мерзімінен бұрын тоқтатылуына байланысты Макинск қаласының әкімін сайлауды тағайындау және өткізу жөніндегі негізгі іс-шаралардың Күнтізбелік жоспары бекіту туралы

«Қазақстан Республикасындағы сайлау туралы» Қазақстан Республикасы Конституциялық заңының 14 бабының 2 және 8-1 тармақшаларына, 113-1 бабына сәйкес, Бұланды аудандық аумақтық сайлау комиссиясы ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:

Бұланды ауданының Капитоновка ауылдық округі әкімінің заңда белгіленген өкілеттік

мерзімінің аяқталуына байланысты Капитоновка ауылдық округінің әкімін сайлау және Макинск қаласы әкімінің заңда белгіленген өкілеттігі мерзімінен бұрын тоқтатылуына байланысты Макинск қаласының әкімін сайлау 2026 жылғы 8 ақпанға тағайындалсын.

Әкімдерді сайлауды дайындау және өткізу жөніндегі негізгі іс-шаралардың Күнтізбелік жоспары осы қаулының қосымшасына сәйкес бекітілсін.

Осы қаулы Бұланды аудандық аумақтық сайлау комиссиясының интернет-ресурсында және «Bulandy Aqparat» аудандық газетінде жариялансын.

Аумақтық сайлау комиссиясының төрағасы М. ЕСЕНҒОЖИН.

Аумақтық сайлау комиссиясының хатшысы А. ҚҰРМАШЕВА.

Постановление территориальной избирательной комиссии

31 декабря 2025 г. 64/25

О назначении выборов акима Капитоновского сельского округа в связи с окончанием установленного законом срока полномочий акима Капитоновского сельского округа и акима города Макинск Буландынского района в связи с досрочным прекращением полномочий акима города Макинск установленным законом срок и об утверждении Календарного плана основных мероприятий по подготовке и проведению выборов акимов

В соответствии с подпунктами 2 и 8-1 статьи 14, статьи 113-1 Конституционного закона Республики Казахстан «О выборах в Республике Казахстан», Буландынская районная территориальная избирательная комиссия ПОСТАНОВЛЯЕТ:

Назначить на 8 февраля 2026 года выборы акима

Капитоновского сельского округа в связи с окончанием установленного законом срока полномочий акима Капитоновского сельского округа и выборы акима города Макинск в связи с досрочным прекращением полномочий акима города Макинск установленным законом срок.

Утвердить Календарный план основных мероприятий по подготовке и проведению выборов акимов, согласно приложения к настоящему постановлению.

Опубликовать настоящее постановление на интернет-ресурсе Буландынской районной территориальной избирательной комиссии и в районной газете «Bulandy Aqparat».

Председатель территориальной избирательной комиссии М. ЕСЕНҒОЖИН.

Секретарь территориальной избирательной комиссии А. ҚҰРМАШЕВА.

«Стоп кредит»: как один цифровой инструмент защищает от мошеннических займов

С развитием цифровых финансовых сервисов оформление кредитов стало быстрым и удобным. Вместе с этим возросли и риски: мошенники все чаще используют похищенные персональные данные, фишинговые сайты и методы социальной инженерии для оформления займов без согласия граждан.

Во многих случаях пострадавшие узнают о кредите уже после его оформления — по уведомлениям о задолженности или обращениям коллекторов. Подобные ситуации создают серьезные финансовые и психологические последствия для граждан.

В целях защиты от таких рисков в Казахстане внедрен государственный сервис «Стоп кредит», позволяющий добровольно ограничить возможность оформления займов на ваше имя.

Что представляет собой сервис «Стоп кредит»

«Стоп кредит» — это бесплатная государственная услуга, доступная на портале eGov.kz и в мобильном приложении eGov Mobile, с помощью которой каждый гражданин самостоятельно посредством ЭЦП может установить запрет на выдачу банковских займов и микрокредитов на свое имя.

Запрет действует бессрочно, не имеет ограничений по количеству подключений и может быть отменен в любой момент по инициативе самого пользователя. Установить или снять ограничение может исключительно владелец персональных данных.

По данным АО «Первое кредитное бюро», на сегодняшний день более 4,5 млн граждан воспользовались данной возможностью сервиса.

Как подключить услугу «Стоп кредит»

Подключить «Стоп кредит» можно двумя способами:

- Через eGov Mobile: авторизация, выбор услуги в разделе «Экономика и финансы», заполнение заявки и её подписание с помощью ЭЦП.

- Через сайт eGov.kz: вход с ЭЦП, на главной странице сайта выберите раздел «Сервисы» - «Добровольный отказ от получения банковских займов, микрокредитов сроком» - «Заказать услугу онлайн» и подпись посредством ЭЦП.

При желании пользователь в любой момент может отменить ограничение: достаточно зайти в ту же услугу, подтвердить отказ и подписать заявку.

Законодательные гарантии для граждан

С 1 сентября 2024 года вступили в силу изменения в законодательство, предусматривающие дополнительную защиту граждан. Если кредит или микрозайм был оформлен в период действия добровольного запрета, финансовая организация обязана списать такой долг.

Данная норма существенно усиливает правовую защиту граждан и снижает негативные последствия мошеннических действий.

Поэтому, даже после подключения сервиса стоит периодически проверять свою кредитную историю. Если в период действия запрета на ваше имя все же оформлен займ, банк или МФО обязаны его списать.

Почему «Стоп кредит» стал актуальным инструментом защиты

Современные мошеннические схемы все чаще ориентированы не на технический взлом, а на введение граждан в заблуждение. Используются поддельные сайты банков, ложные уведомления и звонки от «службы безопасности», в ходе которых злоумышленники получают доступ к онлайн-банкингу или электронной подписи.

При активированном сервисе «Стоп кредит» даже в случае компрометации персональных данных кредитные организации обязаны отказать в выдаче займа, поскольку соответствующая отметка отображается в кредитной истории клиента.

Кроме того, сервис «Стоп кредит» предотвращает оформление займов по украденным персональным данным, блокирует попытки получения кредита через взломанный онлайн-банкинг, а также снижает риски оформления займов под психологическим давлением — как со стороны мошенников, так и третьих лиц.

Также сервис может служить инструментом самоконтроля для граждан, не планирующих оформление кредитов в ближайшее время.

В условиях роста цифровых угроз сервис «Стоп кредит» становится эффективным инструментом профилактики мошенничества и важной частью системы финансовой безопасности граждан. Если вы не планируете брать кредит в ближайшее время, установка добровольного запрета может стать своевременной и разумной мерой защиты.

Источник: [fingramota.kz](#).

«Стоп кредит»: как защитить себя от мошеннических займов

01 Что такое «Стоп кредит»

Это бесплатный сервис, который позволяет заранее запретить оформление любых банковских займов и микрокредитов на ваше имя. Даже если ваши персональные данные попадут к мошенникам, взять кредит без вашего согласия не получится.

03 Полный контроль у владельца

Установить или снять «Стоп кредит» можете только вы. Ограничений по сроку нет: запрет действует столько, сколько вы считаете нужным, и его можно отменить в любой момент.

02 От каких рисков защищает

После подключения запрет автоматически отображается в кредитной истории. Банки и микрофинансовые организации обязаны проверять эту информацию и отказывать в выдаче кредита, если запрет активен.

02 Как подключить сервис

Подключение занимает несколько минут и доступно онлайн через eGov.kz или eGov Mobile с использованием ЭЦП. Посещать банк или госорганы не требуется.

Қысқы жолдағы қауіпсіздік: қар тазалайтын техникаға жол берейік

Қыс айларында жауын-шашынның, оның ішінде қардың күшеюі ықтимал. Осыған байланысты автожолдарда қар тазалайтын арнайы техниканы көрген кезде жүргізушілерден төмендегі қауіпсіздік талаптарын қатаң сақтауды сұраймыз.

Жол жабындысын қардан аршу барысында снегоочистительдер, әдетте, шамамен 50-55 км/сағ жылдамдықпен қозғалады.

Мұндай жағдайда техниканың қауіпсіз әрі тиімді жұмыс істеуі үшін оған жеткілікті кеңістік қажет. Сондықтан қар тазалайтын келіктің соңынан кемінде 100 метр арақашықтық сақтап, тым жақындамау маңызды.

Сондай-ақ қар тазалайтын техниканы басып озбаңыз. Себебі қар ұшқыны мен көру мүмкіндігінің күрт төмендеуі жүргізуші үшін де, жолдағы өзге қатысушылар үшін де қауіп-қатерді арттырып, жол-көлік оқиғаларына әкелуі мүмкін.

Жолдағы тәртіп – ортақ қауіпсіздіктің кепілі. Өзіңіздің және өзгелердің амандығы үшін жол қозғалысы қағидаларын сақтаңыз.

Зимний совет по безопасности дорожного движения: уступайте дорогу снегоуборочной технике

В связи со снегопадами в зимние месяцы напоминаем водителям о необходимости соблюдать меры предосторожности при встрече со снегоуборочной техникой на автодорогах:

Снегоуборочные машины при очистке покрытия, как правило, движутся со скоростью около 50-55 км/ч.

Для безопасной работы спецтехнике требуется достаточное пространство. Просим не приближаться к снегоуборочной машине и выдерживать дистанцию не менее 100 метров.

Не рекомендуется обгонять снегоуборочную технику: из-за снежной пыли и ухудшения видимости возрастает риск дорожно-транспортных происшествий.

Берегите себя и соблюдайте правила дорожного движения!

Qazavtojol.

ҚЫСҚЫ ЖОЛДАҒЫ ҚАУІПСІЗДІК:
ҚАР ТАЗАЛАЙТЫН ТЕХНИКАҒА ЖОЛ БЕРЕЙІК

САЙЛАУ-2026 – ВЫБОРЫ-2026

Бұланды ауданының Капитоновка ауылдық округі әкімін сайлау бойынша Капитоновка ауылдық округі әкімінің заңда белгіленген өкілеттік мерзімінің аяқталуына байланысты және Макинск қаласының әкімін сайлау бойынша заңда белгіленген өкілетті мерзімінен бұрын тоқтатылуына байланысты Макинск қаласының әкімін, аумақтық сайлау округтерінің шекаралары, Бұланды аудандық аумақтық және №309, №277, №278, №279, №280, №281, №282, №283, №284, №285, №785, №786, №787, учаскелік сайлау комиссияларының орналасқан жерлері, сайлау учаскелерінің шекаралары мен құрамдары туралы ХАБАРЛАМА

«Қазақстан Республикасындағы сайлау туралы» Қазақстан Республикасы Конституциялық заңының 13 бабының 4 тармағына, 17 бабының 2-тармағына, 22-бабының 2 тармағына, Бұланды аудандық аумақтық сайлау комиссиясының 2025 жылғы 04 маусымдығы №12/19 «Бұланды ауданының Капитоновка ауылдық округі әкімінің заңда белгіленген өкілеттік мерзімінің аяқталуына байланысты Капитоновка ауылдық округінің әкімін сайлау және Макинск қаласы әкімінің заңда белгіленген өкілетті мерзімінен бұрын тоқтатылуына байланысты Макинск қаласының әкімін сайлауды тағайындау туралы» қаулысына сәйкес, Бұланды аудандық аумақтық және №309, №277, №278, №279, №280, №281, №282, №283, №284, №285, №785, №786, №787 учаскелік сайлау комиссияларының орналасқан жерлері мен құрамдары туралы хабарлаймыз.

Бұланды аудандық аумақтық сайлау комиссиясы

Орналасқан жері: Макинск қ., Бөгенбай батыр көшесі, 21, Бұланды ауданының мәдениет, тілдерді дамыту, дене шынықтыру және спорт бөлімінің «Орталықтандырылған кітапханалар жүйесі» КММ, телефон 8 (71646) 2-24-94.

Аудандық аумақтық сайлау комиссиясының құрамы: төрағасы – Манарбек Болатұлы Есенгожин; төрағаның орынбасары – Роза Алтайқызы Түлебаева; хатшы – Айнагүл Қапышқызы Құрмашева; комиссия мүшелері: Бибігүл Айтжанқызы Сыздықова; Дамира Мухаметрашидқызы Алпысбаева; Аслан Шыңғысханұлы Сабегат; Надежда Николаевна Ларионова.

№ 277 учаскелік сайлау комиссиясы

Орналасқан жері: Ақмола облысы, Бұланды ауданы, Макинск қаласы, Сәкен Сейфуллин көшесі, 36, Бұланды ауданының мәдениет, тілдерді дамыту, дене шынықтыру және спорт бөлімінің «Бұланды аудандық мәдениет үйі» мемлекеттік коммуналдық қазыналық кәсіпорнының ғимараты, телефон 2-38-28.

Учаскелік сайлау комиссиясының құрамы: төрайымы – Жұмаділова Бағдат Төлеубекқызы; төрайымның орынбасары – Жақыпова Гүлнара Балғожақызы; хатшы – Жахина Гүлден Қуанышбекқызы; комиссия мүшелері: Гуляева Алесь Вячеславовна; Мамырбаева Аягөз Қалиақпарқызы; Цецеева Зарета Юсуповна; Сагиева Айгерім Муратқызы.

№ 278 учаскелік сайлау комиссиясы

Орналасқан жері: Ақмола облысы, Бұланды ауданы, Макинск қаласы, Михаил Яглинский көшесі, 19, «Ақмола облысы білім басқармасының Бұланды ауданы бойынша білім бөлімі Макинск қаласының Балуан Шолақ атындағы мектеп - лицейі» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің ғимараты, телефон 2-34-98.

Учаскелік сайлау комиссиясының құрамы: төрағасы – Қуанышев Азамат Еркемұлы; төрағаның орынбасары – Ембергенова Роза Сарманқызы; хатшы – Нұрмұқанова Толқын Қадырқызы; комиссия мүшелері: Капизина Айжан Қайыргелдіқызы, Абдулаева Лейла Каландаровна, Сағындықова Әйгерім Әскербайқызы, Ларина Лилия Юрьевна.

№ 279 учаскелік сайлау комиссиясы

Орналасқан жері: Ақмола облысы, Бұланды ауданы, Макинск қаласы, Ақан сері көшесі, 2, Ақмола облысы дене шынықтыру және спорт басқармасының «Мамандандырылған Бұланды балалар мен жасөспірімдер спорт мектебі» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің ғимараты, телефон 2-23-41.

Учаскелік сайлау комиссиясының құрамы: төрағасы – Шайкенов Серік Мұбарқұлы; төрағаның орынбасары – Қоныс Өмірлі Рахимбергелдіқызы, хатшы – Яровая Наталья Викторовна; комиссия мүшелері: Мұхамедияева Әсел Қадербайқызы, Есімов Қанат Қабидоллаұлы, Курпирянова Евгения Александровна, Азаматова Светлана Алексеевна.

№ 280 учаскелік сайлау комиссиясы

Орналасқан жері: Ақмола облысы, Бұланды ауданы, Макинск қаласы, Мир көшесі, 13, «Ақмола облысы білім басқармасының Бұланды ауданы бойынша білім бөлімі Макинск қаласының мектеп - гимназиясы» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің ғимараты, телефон 5-10-98.

Учаскелік сайлау комиссиясының құрамы: төрайымы – Әбішева Айгүл Қалдыбекқызы; төрайымның орынбасары – Арингазина Диана Қайратқызы, хатшы – Тоқубаева Бибігүл Төлегенқызы; комиссия мүшелері: Қожақанов Қанат Қабдылқатұлы, Есімова Аңнұр Наурызбайқызы; Тасылбеков Аслан Мұратұлы, Каримова Аида Маратқызы.

№ 281 учаскелік сайлау комиссиясы

Орналасқан жері: Ақмола облысы, Бұланды ауданы, Макинск қаласы, Мұхтар Әуезов көшесі, 39, «Ақмола облысы білім басқармасының Бұланды ауданы бойынша білім бөлімі Макинск қаласының №1 жалпы орта білім беретін мектебі» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің ғимараты, телефон 2-24-71.

Учаскелік сайлау комиссиясының құрамы: төрағасы – Жаркин Дулат Сандыбайұлы; төрағаның орынбасары – Бексеитова Асения Сыңғырқызы; хатшы – Бойко Галина Петровна; комиссия мүшелері: Тоқанова Мағрүпа Қабдрашитқызы; Сагиндиқов Саят Уалиқанұлы; Есенгожина Айсулу Нұрланқызы, Калиева Ақмарал Қабайқызы.

№ 282 учаскелік сайлау комиссиясы

Орналасқан жері: Ақмола облысы, Бұланды ауданы, Макинск қаласы, Балуан Шолақ атындағы көшесі, 30, «Ақмола облысы білім басқармасының Бұланды ауданы бойынша білім бөлімінің жанындағы Макинск қаласының балалар музыка мектебі» мемлекеттік коммуналдық қазыналық кәсіпорнының ғимараты, телефон 4-24-12.

Учаскелік сайлау комиссиясының құрамы: төрағасы – Нұржанов Сертай Жатағұл; төрағаның орынбасары – Ермағамбет Гүлмира Салықжанқызы; хатшы – Мұсалымова Гүлмира Нигметжанқызы; комиссия мүшелері: Жунусова Айжан Айтмырқызы, Ахмадина Жұлдыз Сағадатқызы, Досаева Даража Тұрлыбекқызы, Кафизова Айман Қайырқызы.

№ 283 учаскелік сайлау комиссиясы

Орналасқан жері: Ақмола облысы, Бұланды ауданы, Макинск қаласы, Иван Скуридин көшесі, 62 А, «Ақмола облысы білім басқармасының Бұланды ауданы бойынша білім бөлімі Макинск қаласының №2 жалпы орта білім беретін мектебі» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің ғимараты, телефон 2-15-57.

Учаскелік сайлау комиссиясының құрамы: төрайымы – Каренова Рауза Қожахметқызы; төрайымның орынбасары – Тлегинова Гүлжайна Төекелқызы; хатшы – Пилипенко Людмила Сергеевна; комиссия мүшелері: Цецеева Тамилла Амырхановна, Сағындықов Медет Қайыргелдіұлы, Рысмуханова Айгүл Серікқызы, Балацкая Ганна Викторовна.

№ 284 учаскелік сайлау комиссиясы

Орналасқан жері: Ақмола облысы,

Бұланды ауданы, Макинск қаласы Иван Скуридин көшесі, 62 А, «Ақмола облысы білім басқармасының Бұланды ауданы бойынша білім бөлімі Макинск қаласының №2 жалпы орта білім беретін мектебі» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің ғимараты, телефон 2-27-10.

Учаскелік сайлау комиссиясының құрамы: төрайымы – Хасихан Елік; төрайымның орынбасары – Бульда Ольга Владимировна; хатшы – Каиржанова Мадина Алмасқызы; комиссия мүшелері: Нұрсадқызова Жұлдыз Есжанқызы; Гималова Гулғайша Кәрімқызы, Сагиндықов Нариман Қайыргелдіұлы, Хаутиева Марьям Бағаудиновна.

№ 285 учаскелік сайлау комиссиясы

Орналасқан жері: Ақмола облысы, Бұланды ауданы, Макинск қаласы, Карьерная көшесі, 10 А, «Ақмола облысы білім басқармасының Бұланды ауданы бойынша білім бөлімінің жанындағы Макинск қаласының «Айгөлек» бөбекжайы» мемлекеттік коммуналдық қазыналық кәсіпорнының ғимараты, телефон 4-00-25.

Учаскелік сайлау комиссиясының құрамы: төрайымы – Еркебаева Женискул Тыныштықовна; төрайымның орынбасары – Анкинов Ганибет Серікпаевич; хатшы – Садуов Бауыржан Айтпаевич; комиссия мүшелері: Нұржанова Алмагүл Мұхтарқызы; Қалек Жангелді Нұргелдіұлы.

№ 309 учаскелік сайлау комиссиясы

Орналасқан жері: Ақмола облысы, Бұланды ауданы, Капитоновка ауылы, Первомайская көшесі, 6, Бұланды ауданының мәдениет, тілдерді дамыту, дене шынықтыру және спорт бөлімінің «Бұланды аудандық мәдениет үйі» мемлекеттік коммуналдық қазыналық кәсіпорны, Капитоновка ауылдық Мәдениет үйінің ғимараты, телефон 32-3-58.

Шекаралары: Ақмола облысы, Бұланды ауданы, Капитоновка ауылы.

Учаскелік сайлау комиссиясының құрамы: төрайымы – Батталова Каирниса Бекболатқызы; төрайымның орынбасары – Тауекелов Мейрам Серікұлы; хатшы – Подкладкина Светлана Андреевна; комиссия мүшелері – Голубева Ирина Владимировна, Дунин Александр Владимирович.

№ 785 учаскелік сайлау комиссиясы

Орналасқан жері: Ақмола облысы, Бұланды ауданы, Макинск қаласы, Клубная көшесі, 30,

Ақмола облысы жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламаларды үйлестіру басқармасының Бұланды ауданы бойынша білім басқармасының «Бұланды ауданы, Макинск қаласы арнайы әлеуметтік қызметтер көрсету орталығы» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің ғимараты, телефон 2-18-09.

Учаскелік сайлау комиссиясының құрамы: төрайымы – Садвақасов Елена Ивановна; төрайымның орынбасары – Утопленникова Екатерина Игоревна; хатшы – Құсиева Айшат Залимханқызы; комиссия мүшелері – Войцеховская Юлия Рустемовна, Тусипова Аягөз Михайловна.

№ 786 учаскелік сайлау комиссиясы

Орналасқан жері: Ақмола облысы, Бұланды ауданы, Макинск қаласы, Сәкен Сейфуллин көшесі, 135, «Қазақстан Республикасының ішкі істер Министрлігі Ақмола облысының Полиция департаменті Бұланды ауданының Полиция бөлімі» мемлекеттік мекемесінің ғимараты, телефон 5-00-02.

Учаскелік сайлау комиссиясының құрамы: төрағасы – Кенжебулатов Марат Сатыбалдинұлы; төрағаның орынбасары – Қабдуалиева Махаббат Амантайқызы; хатшы – Құсиева Айшат Залимханқызы; комиссия мүшелері – Қабдуалиева Зарина Кенжебекқызы, Сағадатова Аида Серікқызы, Ахметова Ризагүл Ризабекқызы.

№ 787 учаскелік сайлау комиссиясы

Орналасқан жері: Ақмола облысы, Бұланды ауданы, Макинск қаласы, Лесная көшесі, 33, Ақмола облысы денсаулық сақтау басқармасының жанындағы «Бұланды аудандық ауруханасы» шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік коммуналдық кәсіпорнының ғимараты, телефон 2-14-44.

Учаскелік сайлау комиссиясының құрамы: төрағасы – Кемешбай Нұржігіт Сайбұрханұлы; төрағаның орынбасары – Смағұлова Бақыт Ахметбекқызы; хатшы – Сүлейменова Айнұр Жаңабекқызы; комиссия мүшелері – Саутжанова Жайнагуль Зейнуллиновна, Болат Меруерт.

Аудандық аумақтық сайлау комиссиясының жұмыс кестесі: күн сайын демалысы сағат таңғы 09-00 кешкі сағат 18-30 дейін түскі үзіліс сағат 13-00 сағат 14-30 дейін.

Бұланды ауданының әкімі А. СМАЙЫЛОВ.
Бұланды аудандық аумақтық сайлау комиссиясының төрағасы М. ЕСЕНГОЖИН.

Сообщение о границах Капитоновского территориального избирательного округа в связи с окончанием установленного законом срока полномочий акима Капитоновского сельского округа и акима города Макинск Буландынского района в связи с досрочным прекращением полномочий акима города Макинск установленных законом срок, границы избирательных участков, местонахождение и составы Буландынской районной территориальной и участковых избирательных комиссий №309, №277, №278, №279, №280, №281, №282, №283, №284, №285, №785, №786, №787

В соответствии с п.4. статьи 13, п.2 статьи 17, п.2. статьи 22 Конституционного Закона Республики Казахстан «О выборах в Республике Казахстан», постановлением Буландынской районной территориальной избирательной комиссии №64/25 от 31 декабря 2025 года «О назначении выборов акима Капитоновского сельского округа в связи с окончанием установленного законом срока полномочий акима Капитоновского сельского округа и акима города Макинск Буландынского района в связи с досрочным прекращением полномочий акима города Макинск установленных законом срок», сообщаем о границах Капитоновского сельского округа и город Макинск местах нахождения и составех Буландынской районной территориальной и участковых избирательных комиссий №309, №277, №278, №279, №280, №281, №282, №283, №284, №285, №785, №786, №787.

Буландынская районная территориальная избирательная комиссия

Местонахождение: город Макинск, улица Бөгенбай батыра, 21, КГУ «Централизованная библиотечная система» отдела культуры, развития языков, физической культуры и спорта Буландынского района, телефон 8(71646) 2-24-94.

Состав районной территориальной избирательной комиссии: председатель – Есенгожин Манарбек Болатович; заместитель председателя – Түлебаева Роза Алтаевна; секретарь – Курмашева Айнагүл Капышевна; члены комиссии: Сыздыкова Бибигүл Айтжановна; Алпысбаева Дамира Мухаметрашидовна; Сабегат Аслан Шыңғысханұлы; Ларионова Надежда Николаевна.

Учаскелік избирательная комиссия № 277

Местонахождение: Ақмолинская область, Буландынский район, город Макинск, улица Сакена Сейфуллина, 36, здание государственного коммунального казенного предприятия «Буландынский районный дом культуры» отдела культуры, развития языков, физической культуры и спорта Буландынского района, телефон 2-38-28.

Состав учаскелік избирательной комиссии: председатель – Жұмаділова Бағдат Төлеубековна; заместитель председателя – Жақыпова Гүлнара Балғужиевна; секретарь – Жахина Гүлден Қуанышбекковна; члены комиссии: Гуляева Алесь Вячеславовна; Мамырбаева Аягөз Калиақпаровна; Цецеева Зарета Юсуповна; Сагиева Айгерім Муратовна.

Учаскелік избирательная комиссия № 278

Местонахождение: Ақмолинская область, Буландынский район, город Макинск, улица Михаила Яглинского, 19, здание коммунального государственного учреждения «Школа - лицей имени Балуана Шолака города Макинск отдела образования по Буландынскому району управления образования Ақмолинской области», телефон 2-34-98.

Состав учаскелік избирательной комиссии: председатель – Қуанышев Азамат Еркемұлы; заместитель председателя – Ембергенова Роза Сармановна; секретарь – Нұрмуханова Толқын Қадырковна; члены комиссии – Капизина Айжан Каиргелдиновна; Абдулаева Лейла Каландаровна, Сагиндықова Әйгерім Әскербайқызы, Ларина Лилия Юрьевна.

Учаскелік избирательная комиссия № 279

Местонахождение: Ақмолинская область, Буландынский район, город Макинск, улица Ақан сері, 2, здание коммунального государственного учреждения «Специализированная Буландынская детско - юношеская спортивная школа» управления физической культуры и спорта Ақмолинской области, телефон 2-23-41.

Состав учаскелік избирательной комиссии: председатель – Шайкенов Серік Мұбарқович; заместитель председателя – Қоныс Өмірлі Рахимбергелдіқызы; секретарь – Яровая Наталья Викторовна; члены комиссии – Мұхамедияева Асель Кадербаяевна; Курпирянова Евгения Александровна; Есімов Канат Кабидоллинович; Азаматова Светлана Алексеевна.

Учаскелік избирательная комиссия № 280

Местонахождение: Ақмолинская область, Буландынский район, город Макинск, улица Мира, 13, здание коммунального государственного учреждения «Школа - гимназия города Макинск отдела образования по Буландынскому району управления образования Ақмолинской области», телефон 5-10-98.

Состав учаскелік избирательной комиссии: председатель – Абишева Айгүл Калдыбековна; заместитель председателя – Арингазина Диана Кайратовна; секретарь – Тоқубаева Бибигүл Төлегеновна; члены комиссии – Кожаканов Канат Қобдықатович; Есімова Аңнұр Наурызбаевна; Тасылбеков Аслан Муратович; Каримова Аида Маратовна.

Учаскелік избирательная комиссия № 281

Местонахождение: Ақмолинская область, Буландынский район, город Макинск, улица Мухтар Аюезова, 39, здание коммунального государственного учреждения «Общеобразовательная школа №1 города Макинск отдела образования по Буландынскому району управления образования Ақмолинской области», телефон 2-24-71.

Состав учаскелік избирательной комиссии: председатель – Жаркин Дулат Сандыбаевич; заместитель председателя – Бексеитова Асения Сыңғырковна; секретарь – Бойко Галина Петровна; члены комиссии – Тоқанова Мағрүпа Кабдрашитовна; Сагиндиқов Саят Уалиқанович; Есенгожина Айсулу Нурлановна, Калиева Ақмарал Кабиевна.

Учаскелік избирательная комиссия № 282

Местонахождение: Ақмолинская область, Буландынский район, город Макинск, улица имени Балуан Шолака, 30, здание государственного коммунального казенного предприятия «Детская музыкальная школа города Макинск при отделе образования по Буландынскому району управления образования Ақмолинской области», телефон 4-24-12.

Состав учаскелік избирательной комиссии: председатель – Нұржанов Сертай Жатаевич; заместитель председателя – Ермағамбет Гүлмира Салықжанқызы; секретарь – Мұсалымова Гүлмира Нигметжановна; члены комиссии – Жунусова Айжан Айтмырковна; Ахмадина Жұлдыз Сағадатовна; Дусаева Даража Тұрлыбековна; Кафизова Айман Қайыровна.

Учаскелік избирательная комиссия № 283

Местонахождение: Ақмолинская область, Буландынский район, город Макинск, улица Ивана Скуридина, 62 А, здание коммунального государственного учреждения «Общеобразовательная школа №2 города Макинск отдела образования по Буландынскому району управления образования Ақмолинской области», телефон 2-15-57.

Состав учаскелік избирательной комиссии: председатель – Каренова Рауза Қожахметовна; заместитель председателя – Тлегинова Гүлжайна Тауекеловна; секретарь – Пилипенко Людмила Сергеевна; члены комиссии – Цецеева Тамилла Амырхановна; Сагиндықов Медет Қайыргелдинович; Рысмуханова Айгүл Сериковна; Балацкая Ганна Викторовна.

Учаскелік избирательная комиссия № 284

Местонахождение: Ақмолинская область,

Буландынский район, город Макинск, улица Ивана Скуридина, 62 А, здание коммунального государственного учреждения «Общеобразовательная школа №2 города Макинск отдела образования по Буландынскому району управления образования Ақмолинской области», телефон 2-28-79.

Состав учаскелік избирательной комиссии: председатель – Хасихан Елик; заместитель председателя – Бульда Ольга Владимировна; секретарь – Каиржанова Мадина Алмасовна; члены комиссии – Нұрсадқызова Жұлдыз Есжановна; Гималова Гулғайша Каримовна; Сагиндықов Нариман Каиркелдинович; Хаутиева Марьям Бағаудиновна.

Учаскелік избирательная комиссия № 285

Местонахождение: Ақмолинская область, Буландынский район, город Макинск, улица Карьерная, 10 А, здание государственного коммунального казенного предприятия «Ясли-сад «Айгөлек» города Макинск при отделе образования по Буландынскому району управления образования Ақмолинской области», телефон 4-00-25.

Состав учаскелік избирательной комиссии: председатель – Еркебаева Женискул Тыныштыковна; заместитель председателя – Анкинов Ганибет Серікпаевич; секретарь – Садуов Бауыржан Айтпаевич; члены комиссии – Нұржанова Алмагүл Мұхтаровна, Калек Жангелді Нұргелдіұлы.

Учаскелік избирательная комиссия № 309

Местонахождение: Ақмолинская область, Буландынский район, село Капитоновка, улица Первомайская, 6, здание Капитоновского сельского Дома культуры государственного коммунального казенного предприятия «Буландынский районный дом культуры» отдела культуры, развития языков, физической культуры и спорта Буландынского района, телефон 32-3-58.

Границы: Ақмолинская область, Буландынский район, село Капитоновка.

Состав учаскелік избирательной комиссии: председатель – Батталова Каирниса Бекболатовна; заместитель председателя – Тауекелов Мейрам Серикович; секретарь – Подкладкина Светлана Андреевна; члены комиссии – Голубева Ирина Владимировна; Дунин Александр Владимирович.

Учаскелік избирательная комиссия № 785

Местонахождение: Ақмолинская область,

Буландынский район, город Макинск, улица Клубная, 30, здание коммунального государственного учреждения «Центр оказания специальных социальных услуг город Макинск, Буландынский район» управления координации занятости и социальных программ Ақмолинской области, телефон 2-18-09.

Состав учаскелік избирательной комиссии: председатель – Садвақасов Елена Ивановна; заместитель председателя – Утопленникова Екатерина Игоревна; секретарь – Құсиева Айшат Залимхановна; члены комиссии – Войцеховская Юлия Рустемовна; Тусипова Аягөз Михайловна.

Учаскелік избирательная комиссия № 786

Местонахождение: Ақмолинская область, Буландынский район, город Макинск, улица Сакена Сейфуллина, 135, здание государственного учреждения «Отдел полиции Буландынского района Департамента полиции Ақмолинской области Министерства внутренних дел Республики Казахстан», телефон 5-00-02.

Состав учаскелік избирательной комиссии: председатель – Кенжебулатов Марат Сатыбалдинұлы; заместитель председателя – Қабдуалиева Махаббат Амантаевна; секретарь – Қабдуалиева Зарина Кенжебековна; члены комиссии – Сағадатова Аида Сериковна; Ахметова Ризагүл Ризабекковна.

Учаскелік избирательная комиссия № 787

Местонахождение: Ақмолинская область, Буландынский район, город Макинск, улица Лесная, 33, здание государственного коммунального предприятия на праве хозяйственного ведения «Буландынская районная больница» при управлении здравоохранения Ақмолинской области, телефон 2-14-44.

Состав учаскелік избирательной комиссии: председатель – Кемешбай Нұржігіт Сайбұрханұлы; заместитель председателя – Смағұлова Бақыт Ахметбековна; секретарь – Сүлейменова Айнұр Жанабековна; члены комиссии – Саутжанова Жайнагуль Зейнуллиновна, Болат Меруерт.

График работы районной территориальной избирательной комиссии: ежедневно с 09-00 часов до 18-30 часов, перерыв на обед с 13-00 часов до 14-30 часов без выходных.

Аким Буландынского района А. СМАЙЫЛОВ
Председатель Буландынской районной территориальной избирательной комиссии М. ЕСЕНГОЖИН.

АҚПАРАТТЫҚ БЕТ – ИНФОРМАЦИОННАЯ СТРАНИЦА

Ольга Анатольевна Мотрошилова

Александр Федорович, дети и вся медицинская общественность района, примите, пожалуйста, самые искренние и глубокие соболезнования в связи с уходом из жизни доктора-педиатра Ольги Анатольевны Мотрошиловой - человека с большим сердцем, высоким профессионализмом и истинным служением медицине.

Ольга Анатольевна Мотрошилова 1962 года рождения. В 1985 году окончила Целиноградский государственный медицинский институт по специальности «педиатрия».

С 1986 года работала врачом педиатром детской консультации Буландынской центральной районной больницы.

С 2001 года работала врачом педиатром участковым СВА «Шапагат».

С 2003 года переведена участковым врачом педиатром районной поликлиники.

С 2009 года работала участковым врачом педиатром детской консульта-

ции.

С 2014 года назначена районным педиатром и несла ответственность за педиатрическую службу района.

В борьбе с COVID-19 состояла в мультидисциплинарной группе, обслуживала вызова на дому. Во время пандемии работала в изоляторе.

В 2020 году была награждена нагрудным знаком «Отличника здравоохранения»

С января 2023 года ушла на заслуженный отдых в связи с достижением пенсионного возраста.

Её уход после длительной болезни - невосполнимая утрата для родных и близких, для коллег и для всего здравоохранения. Она была не просто отличным специалистом и «Отличником здравоохранения», а Врачом с большой буквы - тем,

кому доверяли самое дорогое - здоровье и жизнь детей. Тысячи маленьких пациентов, благодаря её знаниям, опыту и заботе, получили шанс на здоровое будущее, а их родители - уверенность и спокойствие.

Ольга Анатольевна, отличалась редким сочетанием профессиональной мудрости, человечности и душевной теплоты. Всегда внимательная, чуткая, ответственная, она умела поддержать словом, вселить надежду и найти правильное решение даже в самых сложных ситуациях. Для коллег она была примером преданности профессии, честности и высокого врачебного долга.

Светлая память об Ольге Анатольевне, навсегда сохранится в сердцах всех, кто имел счастье работать рядом, учиться у неё и быть её пациентом. Добрые

дела, спасённые жизни и благодарность людей - это то наследие, которое не меркнет со временем.

Пусть светлая память о ней будет вечной.

Искренне разделяем боль утраты и скорбим вместе с родными, близкими и коллегами. Желаем сил, терпения и душевного утешения в этот тяжёлый час.

Буландынской районной больницы и вся медицинская общественность района.

Первичная профсоюзная организация «SENUM» Буландынской районной больницы скорбит по поводу смерти ветерана здравоохранения района, врача-педиатра **Ольги Анатольевны Мотрошиловой** и выражает искренние соболезнования семье, родным и близким, разделяя боль невосполнимой утраты.

Ақпараттық хабарлама

«Bulandy Aqparat» аудандық газеті 2026 жылдың 8 ақпанға тағайындалған Буланды ауданының Капитоновка ауылдық округінің және Макинск қаласы әкімдерін сайлау алдындағы аудандық аумақтық сайлау комиссиясының және әкімдікке кандидаттардан келген ақпараттық және үгіт материалдарын орналастыру үшін баспа бетінен орын беру шартын хабарлайды.

Сайлауалды және үгіт материалдарын жариялауға ақы төлеу тәртібі: газеттегі 1 шаршы см. орынның төлемсіз – 150 теңге. Төлем редакция ұсынған есеп-шот бойынша жасалады.

Үгіт мақалаларын жариялау әкімдікке кандидаттар немесе сенім білдірген адамдар:

1. Редакцияға кандидаттың немесе сенім білдірген адамның аты-жөні, тіркелген нөмірі, күні мен уақыты, сайлау округі, кандидаттың немесе сенім білдірген адамның қойылған қолы көрсетілген жазбаша өтініштерін тапсырады.

2. «Буланды Ақпарат» аудандық газеті келісім-шарт жасасады.

Үгіт материалдарын жариялау тәртібі

Жазбаша өтініштердің және келісім-шарттың жасалуы «Қазақстан Республикасындағы сайлау туралы» Заңына сәйкес мерзімдерде басталады.

Үгіт материалдарын «Bulandy Aqparat» газетінің

бетінде орналастыру мәселесін редакция материалдардың келу кезегіне қарай дербес шешеді.

Кандидаттар үгіт материалдарын редакцияға жариялануы жоспарланған күннен 3 (үш) күн бұрын табыс етеді. Мәтіндер басылып, кандидаттың немесе сенім білдірген адамның өз қолдары қойылып, электрондық түрде (флэш-карта, диск, электрондық пошта) қайталанып берілуі тиіс. Мәтіннің басылған түрі екі данамен, берілген күні мен уақыты, тіркеу нөмірі көрсетіліп, табыс етіледі. Редакция қызметкері оны қабылдап алғаны жөнінде белгі қояды: мәтіннің екі данасына да қабылданған күнін, уақытын көрсетеді, қабылдап алушының лауазымы мен тегі жазылады. Мәтіннің бір данасы редакцияда қалдырылады, екіншісі оны берген адамға қайтарылады. Мазмұндары «Қазақстан Республикасы сайлау туралы» конституциялық Заң талаптарына сәйкес келмейтін үгіт материалдары жарияланбайды. Кандидат, сенім білдірген адам үгіт материалдарының ақысын материал жарияланар күннен үш күн бұрын 100 пайыз төлейді

Сайлауалды және үгіт материалдарды редакцияның мына мекен-жайына ұсынуға (жолдауға) болады: Ақмола облысы, Буланды ауданы, Макинск қаласы, Сейфуллина көшесі, 18 Б, тел.: 2-11-63, e-mail: vesti_bulandy@mail.ru.

Информационное сообщение

Редакция районной газеты «Bulandy Aqparat» сообщает об условиях размещения предвыборных материалов, предоставляемых Буландынской районной территориальной избирательной комиссией, а также кандидатами в акимы Капитоновского сельского округа и г. Макинска, назначенных на 8 февраля 2026 года.

Порядок расчета за публикацию предвыборных и агитационных материалов: цена 1 кв. см. газетной площади - 150 тенге. Расчет производится согласно счету, предоставленному редакцией.

Для публикации агитационных материалов кандидаты в акимы или доверенные лица:

1. Предоставляют в редакцию письменное заявление, подписанное кандидатом или его доверенным лицом с указанием ФИО кандидата или доверенного лица, регистрационного номера, даты и времени, избирательного округа;

2. Заключает договор с редакцией газеты «Bulandy Aqparat».

Прием письменного заявления и заключение договоров начнутся по срокам согласно Закону «О выборах в Республике Казахстан». Порядок размещения агитационных мате-

риалов редакция решает самостоятельно. Кандидаты в акимы подают агитационные материалы за 3 (три) дня до выхода планируемого номера газеты. Тексты должны быть подписаны кандидатом или доверенным лицом и дублированы электронным вариантом (флэш-карта, диск, электронная почта). Текст на бумажном носителе подается в двух экземплярах с указанием дня подачи, времени и регистрационного номера. Работник редакции ставит отметку о том, что принял текст с указанием дня, времени приема, фамилии и должности. Второй экземпляр возвращается заявителю текста материала. Агитационные материалы, несоответствующие требованиям конституционного Закона «О выборах в Республике Казахстан», не будут опубликованы.

Кандидат, доверенное лицо за 3 (три) дня до публикации оплачивает (100 процентов) стоимость публикации.

Предвыборные и агитационные материалы для публикации в районной газете принимаются по следующему адресу: Ақмолинская область, Буландынский район, г. Макинск, ул. Сейфуллина, 18 Б, тел. 2-11-63. e-mail: vesti_bulandy@mail.ru.

Ақмола облысы: білім сапасы мен инфрақұрылым жаңарып келеді

Облыста соңғы жылдары білім беру жүйесінде ауқымды өзгерістер болып жатыр. Балабақшадан бастап колледждерге дейінгі барлық деңгейде қолжетімділік артып, жаңа нысандар салынып, білім сапасы жақсаруда. Бұл туралы брифинг барысында Ақмола облысы білім бөлімінің басшысы Айгүл Балташева мәлімдеді.

Өңірде бүгінде алты жүзге жуық мектепке дейінгі ұйым жұмыс істейді. Онда мыңдаған бала тәрбиеленіп жатыр. Жыл басынан бері қосымша жүздеген жаңа орын ашылып, балабақша мен шағын орталықтар саны көбейді.

Мектептер желісі де жаңарып келеді. Облыста 523 жалпы білім беретін мектепте 140 мыңнан астам оқушы оқиды, олардың саны жыл сайын өсіп отыр. Білім сапасының көрсеткіші де тұрақты түрде жоғарылап келеді.

«Келешек мектептері» ұлттық жобасы аясында жаңа білім беру нысандары іске қосылып, әсіресе Целиноград ауданы мен Көкшетау қаласында орын тапшылығы айтарлықтай азайды. Апатты мектеп мәселесін шешетін жаңа ғимараттар пайдалануға берілді», - деді басшы.

Сонымен қатар, кәсіптік және техникалық білім саласы да дамып келеді. Облыста 27 колледж жұмыс істейді, олардың басым бөлігінде жастар тегін білім алуға. Мемлекеттік тапсырыс бойынша оқыған түлектердің басым бөлігі жұмысқа орналасып жатыр. Жатақхана мәселесі шешіліп, жаңа студенттік үйлер пайдалануға берілген.

Мектептерді жаңғыртуға бағытталған үш жылдық реновация жоспары жүзеге асырылып жатыр. Көптеген нысандарда күрделі және ағымдағы

жөндеу жұмыстары жүргізілді. Инклюзивті білім беру де назарда: ерекше білімді қажет ететін балалар үшін қолдау кабинеттері ашылып, Көкшетауда аутизмді бар балаларға арналған арнайы орталық іске қосылды.

Сондай-ақ, қауіпсіздік мәселесі бойынша да жүйелі жұмыс жүргізілген. Білім беру мекемелерінің барлығында дерлік бейнебақылау, дабыл түймелері, күзет қызметі орнатылып, терроризм мен өрт қауіпсіздігі талаптары толық қамтамасыз етілген.

«Облыстың білім саласында 23 мыңнан астам педагог жұмыс істейді. Жыл сайын жаңа жас мамандар келуде. Мұғалімдер республикалық және халықаралық байқауларда жоғары жетістіктерге жетіп, өңірдің беделін арттырып жүр. Көптеген ұстаздар мемлекеттік марапаттарға ие болды», - деп қосты Айгүл Балташева.

Жалпы, соңғы жылы білім беру саласының бюджеті толық игеріліп, қаражат жаңа мектептер салуға, жөндеу жүргізуге, педагогтердің жалақысын төлеуге және қауіпсіздікті қамтамасыз етуге бағытталды. Ақмола облысында білім беру инфрақұрылымы жаңарып, оқушылар мен мұғалімдер үшін қолайлы жағдай жасалып келе жатқаны анық.

***

2026 жылы Ақмола облысының МӘМС жүйесінде қандай өзгерістер орын алмақ

Ақмола облысында медициналық қызмет Ақмола облысында медициналық қызмет ұшырап, тұрғындар үшін қолжетімділік пен сапа

артып келеді. Бұл жөнінде брифинг барысында облыстық денсаулық сақтау басқармасы мен Ұлттық сақтандыру ұйымының өкілдері баяндады.

Облыстық денсаулық сақтау басқармасы басшысы орынбасарының міндетін атқарушы Диас Сайданғазин атап өткендей, міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесіне енгізілген жаңашылдықтар арқылы әр азаматқа сапалы медициналық көмекті қамтамасыз етіп, әлеуметтік осал топтарды қорғалуда.

2026 жылғы 1 қаңтардан бастап МӘМС жүйесі жергілікті бюджет есебінен шамамен бір миллион адамды қамтиды. Бұл – жұмыспен қамтылмаған немесе әлеуметтік тұрғыдан осал азаматтар. Осы санаттағы адамдар медициналық көмекке жүгінген кезде ғана сақтандыру жарналары төленеді.

Жүйеге енгендердің саны артып, облыста 640 мыңнан астам адам МӘМС арқылы сақтандырылған. Бұл халықтың денсаулығын қадағалау мен медициналық қызмет сапасын арттыруға мүмкіндік береді. Сонымен қатар, жұмыс берушілер мен жеке кәсіпкерлердің төлемдерін уақытылы жүргізуінен кейбір азаматтар сақтандырылмай қалатыны анықталды. Бұл мәселе Фонд филиалы тарапынан арнайы түсіндіру жұмыстары арқылы шешілуде. Соңғы үш айда 2 500-ге жуық адам сақтандырылған.

«Биыл облыста 6 миллионнан астам медициналық қызмет көрсетіліп, оның ішінде жоғары технологиялық операциялар мен диагностика, соның ішінде КТ, МРТ, жүрекке және миға жасалатын күрделі операциялар қамтылды», - деп қосты Диас Сайданғазин.

Ұлттық сақтандыру ұйымының облыстық филиалы директоры Талғат Тұрмағанбет, өз сөзінде:

«МӘМС жүйесі тек қалалық деңгейде ғана емес, аудандық және ауылдық деңгейде де жоғары сапалы медициналық қызметке қол жеткізуді қамтамасыз етеді. Бұл әр азаматқа тең дәрежеде медициналық көмек алуға мүмкіндік береді», - деді Ұлттық сақтандыру ұйымының

облыстық филиалы директоры.

Сонымен қатар, бірқатар әлеуметтік маңызды аурулардың тізімі жаңартылып, 11 нозологияны қамтиды. Ең алғаш рет тізімге эпилепсия және инсульттен кейінгі цереброваскулярлық аурулар енгізілді. Балалар церебральдық сал ауруы, қант диабеті және басқа созылмалы аурулары бар науқастар үшін барлық ем-шаралар сақталады, тек қаржыландыру көзі өзгереді.

«Қант диабетімен ауыратын науқастар үшін жаңа скрининг бағдарламасы енгізіледі, заманауи инсулиндер мен помпа терапиясы барлық категориядағы пациенттерге тегін беріледі. Бұл өзгерістер халыққа медициналық көмек сапасын арттыруға және әр азаматтың денсаулығын қорғауға бағытталған», - деді Талғат Тұрмағанбет.

«Облыстық филиал бірінші басшылар мен орынбасарлар үшін семинар өткізді. Онда 2026 жылдан бастап МӘМС жүйесі аясында медициналық көмек алу тәртібі туралы түсіндіру жүргізілді, әсіресе D және E санатындағы азаматтарға (жұмыспен қамтылмаған, төмен кірісі бар, отбасының негізгі қажеттіліктерін толық қамтамасыз ете алмайтын азаматтар).

Бұдан әрі барлық медициналық қызметкерлерге, оның ішінде емханалар, ФАП және ауылдық амбулаториялық пункттерде де сабақтар ұйымдастырылады. Әр медициналық ұйымда ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын жүргізуге жауапты маман тағайындалды», - деп қосты Ақмола облысы бойынша Салидат Қайрбекова атындағы Ұлттық ғылыми орталық филиалының директоры Зәуреш Бапанова.

Жалпы, Ақмола облысында МӘМС жүйесіне енгізілген жаңашылдықтар тұрғындарға медициналық қызметтің қолжетімділігін арттырып, сапалы және тиімді ем-шараларды қамтамасыз етіп отыр. Медициналық көмек тек қала тұрғындарына емес, аудандық және ауылдық деңгейде де бірдей қолжетімді болып келеді.

Өңірлік коммуникациялар қызметі.